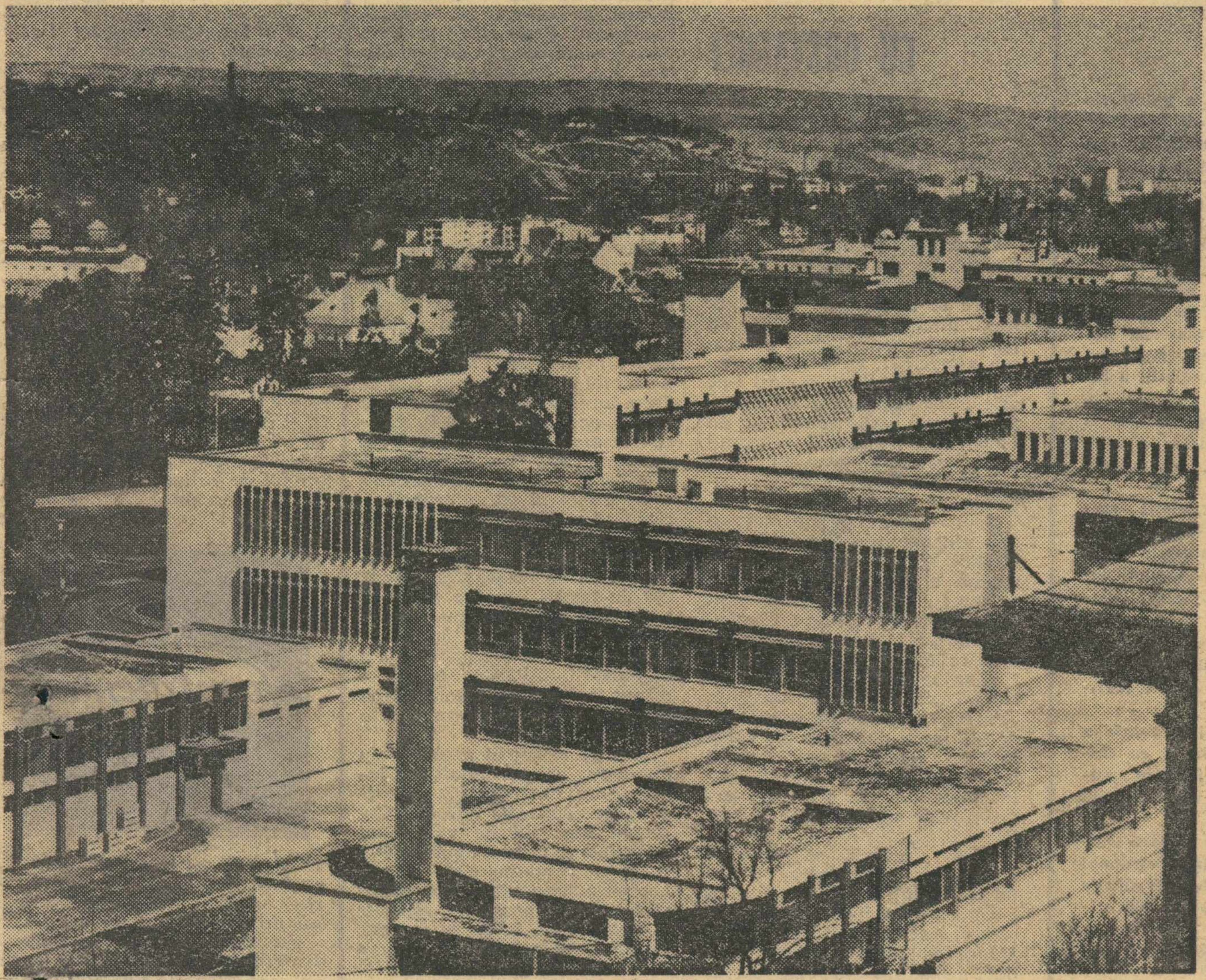
Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Nr. 13 ● Miercuri 27 III 1968 ● 12 pagini ● 0,50 lei

Noul orășel studențesc al agronomilor clujeni

6 scriitori și publiciști români:

MIHAI BENIUC
MIHNEA GHEORGHIU
GEORGE MACOVESCU
DUMITRU POPESCU
VALERIU RÂPEANU
TUDOR TEODORESCU-BRANIȘTE

pledează pentru:

VIRTUȚILE ȘI ACTUALITATEA ESEULUI POLITIC

Paginile 6—7

Avangarda noului

„Partidul trebuie să promoveze cu curaj noul în toate domeniile de activitate — aceasta fiind o lege fundamentală a edificării cu succes a socialismului, a transformării revoluționare a societății omenești".

NICOLAE CEAUȘESCU

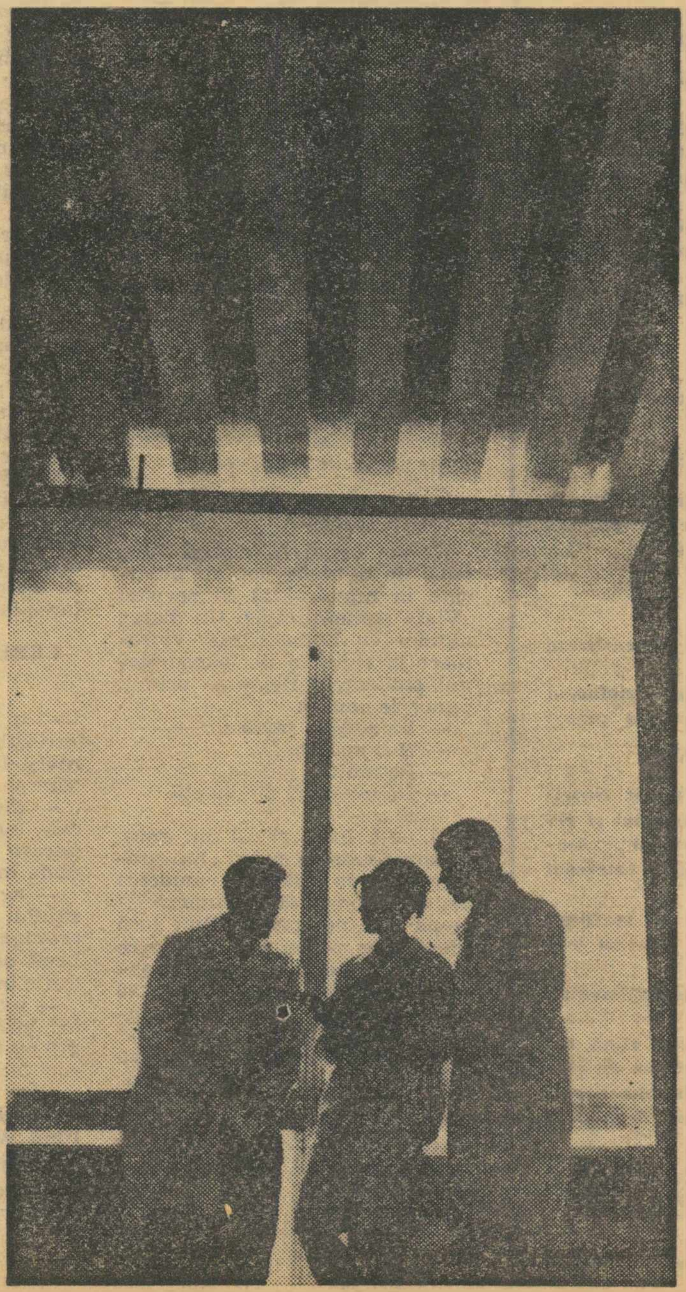
Neîndoielnic anotimpul cel mai drag inimii poporului nostru este primăvara. O întreagă literatură populară motivează în chip strălucit acest sentiment al primăverii, rezonanța lui profundă în ființa ancestrală a neamului nostru. Motivația aceasta, dacă este cu atenție urmărită, nu consistă niciodată numai în decor, ci revelează de fiecare dată o stare de spirit în virtutea căreia rapsodul popular denumește acest anotimp drept **„primăvara, mama noastră"**.

Primăvara, mama noastră, deoarece primăvara cînd învia frunza în codru răsuna mai bărbătește doina de haiducie. primăvara, mama noastră, fiindcă primăvara locuitorul acestor plaiuri nu numai că reîncepea un alt ciclu de „munci și zile", ci, adesea, în vremile vitrege de odinioară, trebuia să ia însăși viața de la capăt : să-și ridice gospodăria pîrjolită, să redea țarinei încă dogorind de vîlvătaia luptelor împotriva vrăjmașilor destinația sa naturală — de leagăn al marilor germinații.

Și toate acestea săvîrșite de fiecare dată cu tenacitate, cu o vitalitate pe care numai un organism în care sălășluiesc inepuizabile potențe poate să și-o afirme încrezător și impetuos. Corolarul acestei vitalități e tocmai permanenta sete de înnoire, de primăvară devenită în zilele noastre sentimentul social dominant, un

Niculae STOIAN

(Continuare în pag. a 9-a)

Perspectivă și „Introspectivă"

Un student sondează opinia colegilor săi, întrebînd: PE CE LUME TRĂIEȘTI, COLEGA?

Pagina a 4-a

„Noi vrem să producem nu studenți foarte buni, ci INTELECTUALI foarte buni"...

Sub acest semn s-a purtat convorbirea redactorului nostru, Romulus Rusan, cu academicianul geofizician SABBA S. ȘTEFĂNESCU

Pagina a 3-a

CITITORII REVISTEI — CORESPONDENȚII ȘI POPULARIZATORII EI !

O acțiune la care sînt chemați să participe toți studenții

1. Dorind să facem din „Viața studențească" o publicație de largă circulație în lumea universitară, care să fructifice inițiativa și elanul cititorilor săi, vrînd să statornicim între redacție și studențime o comunicație vie, permanentă și pasionantă,

PROPUNEM

— în fiecare institut sau facultate mare să activeze cel puțin un corespondent al „Vieții studențești", în obligația căruia să intre transmiterea săptămînală de material publicistic divers (știri, reportaje, portrete, anchete, mese rotunde), care să reflecte multilateral viața studențimii, a institutiei de învățămînt superior respective ;

— calitatea de corespondent autorizat al revistei va fi acordată în urma verificării, pe baza materialelor trimise, a aptitudinilor publicistice ale celui dornic să facă această muncă ;

— posibilitatea de a deveni corespondent al „Vieții studențești' o are fiecare student, cu condiția ca în luna care urmează — aprilie — să ne trimită regulat materiale care prin conținutul lor și felul cum vor fi scrise să prezinte interes pentru cititor și deci să întrunească acele calități necesare publicării ;

— existența unui corespondent autorizat în cadrul unor institute sau al unor facultăți nu exclude posibilitatea ca, fie prin intermediul acestuia, fie adresîndu-se direct revistei, să ne scrie și alți studenți.

La sfîrșitul lunii aprilie, în urma unei analize atente a materialelor trimise și publicate, consultîndu-se și cu factorii răspunzători din fiecare instituție de învățămînt superior, redacția va hotărî asupra acelora care vor îndeplini în viitor sarcina de corespondenți ai revistei.

Atît în această perioadă cît și după aceea în fiecare centru universitar mare vor putea funcționa, după sistemul actual, subredacțiile „Vieții studențești", șeful de subredacție fiind de asemeni stabilit de către revistă în funcție de criteriile amintite.

Așteptăm, așadar, candidaturile, pe care le dorim cît mai numeroase.

2. Pentru a atrage un număr cît mai mare de studenți în elaborarea revistei, pentru ca ea să devină expresia opiniei studențești,

AȘTEPTĂM SĂPTĂMÎNAL PROPUNERI DE :

— Idei, titluri, reportaje, anchete, articole pe care doriți să le găsiți în paginile noastre ;

— propuneri de personalități ale vieții universitare, culturale, științifice și obștești cu care să dialogăm la rubrica noastră de „Convorbiri", precum și întrebările la care ați dori să răspundă ;

— probleme fenomene, idei pe care ați dori să le abordăm în anchetele noastre la rubricile „Evrika !" și „Dialectica ideilor" ;

— aspecte ale vieții internaționale și ale mișcării studențești care vă interesează cu precădere.

Scrieți-ne dacă vă satisface pagina noastră de sport și turism și ce-ați mai dori de la ea.

Cum apreciați aspectul grafic al revistei și ce îmbunătățiri credeți că trebuie să-i aducem.

Comunicați-ne săptămînal opiniile despre revistă.

3. Reluînd o frumoasă tradiție și încercînd să înlăturăm definitiv „cursa cu obstacole" pe care o are de parcurs revista în drumul ei către cititori vrem să facem din

DIFUZAREA „VIEȚII STUDENȚEȘTI" — O ACȚIUNE STUDENȚEASCĂ

Această inițiativă a pornit și e pe cale să se generalizeze în centrul universitar Timișoara.

Astfel, începînd cu data de 1 mai, vrem să introducem în toate centrele universitare distribuirea revistei prin

DIFUZORII PROCENTUALI STUDENȚI

Aceștia primesc 18 la sută din costul exemplarelor distribuite. O dată cu „Viața studențească" ei pot distribui și celelalte publicații de tineret — „Scînteia tineretului", „Amfiteatru", precum și orice alte reviste care suscită interesul studenților și al cadrelor didactice universitare.

Problemele de ordin tehnic vor fi rezolvate cu sprijinul comitetelor U.T.C. și consiliilor U.A.S. și A.S., care au primit precizările necesare în acest sens.

Acolo unde studenții doresc, acțiunea poate începe imediat, potrivit reglementărilor amintite.

Fructificînd propunerile și sugestiile cititorilor, fiind receptivi la observațiile lor critice, atrăgînd în munca de elaborare a revistei toate talentele publicistice din lumea amfiteatrelor nu ne îndoim că vom reuși, mai mult decît pînă acum, să realizăm

PERFORMANȚA CA : TOȚI STUDENȚII SĂ CITEASCĂ MIERCURI „VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

Stimate cititor,

iată pentru ce nu găsești la chioșc sau îți parvine cu întîrziere „VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

Un sondaj pe urmele

CURSEI CU OBSTACOLE

(pe care o parcurge revista în drumul către tine)

Ca orice publicație, revista noastră își cere dreptul firesc : acela de a putea fi citită de cei cărora se adresează : studenții. Dar... pînă la cititori revista parcurge o cursă lungă, un traseu accidentat, cu obstacole, pe care adesea le trece, alteori face cale întoarsă, obosită de drum. Și această „cale întoarsă" în limbajul de... specialitate se numește : retur. Vom reveni ulterior asupra sensului acestei noțiuni, aparent banale.

Deocamdată, iată pe scurt acest itinerar : din tipografie la O.S.E.P (Oficiul special de expediere a presei), apoi la oficiile Direcției de poștă și în sîrșit la unitățile de difuzare. Comenzile se fac invers : unitățile de vînzare adresează necesarul oficiilor de poștă, acestea centralizează „cerințele" exprimate în cifre și le comunică serviciului de difuzare din Direcția generală de poștă a municipiului București, direcția trimite apelul către O.S.E.P. și acesta serviciului de difuzare din cadrul Editurii Scînteia.

Ne-am permis să inserăm schematic acest itinerar — intermediar între revistă și cumpărător — care generează deficiențe grave în sistemul de difuzare a presei și care nu o dată a fost mobilul unor semnale de alarmă, al unor critici peste care cei în drept au trecut cu buretele nepăsării.

Îndeosebi în ultima vreme cititorii noștri, studenții, au sesizat redacția că în centrul universitar București ca și în alte centre din țară nu se găsește revista. Alții, e drept, puțini la număr, au afirmat că se găsește „berechet" și că nu prea are căutare dat fiind conținutul ei „neinteresant". (E și părerea unor tovarăși din serviciul de difuzare !). Obiectivi fiind, am luat sub rezervă aceste afirmații și iată-ne (pentru a cîta oară ?) — dar de data aceasta însoțiți de înșiși reprezentanții serviciilor de difuzare — la fața locului : standuri, chioșcuri, debite din apropierea instituțiilor universitare și a complexelor studențești din București.

AȘ VINDE DUBLU !

Ne-am erijat în cumpărători avizi de ultimele noutăți publicate în numărul 11 al revistei „Viața studențească". Un dialog lapidar cu Lucia Cocoi, vînzătoare la chioșcul de la complexul studențesc Regie — primul punct de popas :

— Vă rugăm, revista...

— N-o mai am !

— De mult ?

— De miercuri dimineață.

— Și...

Și ne-a luat „și"-ul din gură, apostrofîndu-ne cu un „nu înțelegeți că la 5 000 de studenți primesc numai 75 de numere ?!" După ce ne-am dezvăluit însă identitatea pe un ton calm care ascundea enervarea ne-a explicat că primește săptămînal 70 de exemplare care se vînd într-o jumătate de oră, că de cînd revista a devenit mai atractivă nu mai sînt retururi, că „pe cuvîntul meu, se vinde foarte bine și să se mărească o dată tirajul", înțelegînd desigur prin „tiraj" numărul de exemplare trimise.

Am continuat „turneul" la chioșcul 21, aflat vizavi de Institutul politehnic, unde vînzătoarea R. [illegible] ...cu, bucuroasă de oaspeți [illegible] ...crezătoare în faptul că [illegible] ...si înțelegere în reprezentanții difuzării, a spus: „Nu mi se dă marfă cum trebuie ! „Viața studențească" nu rămîne nevîndută. N-am avut retururi !"

Paradoxal, **am constatat că la standul din holul Universității sînt distribuite cu regularitate doar 10 exemplare, la standul A.S.E. același număr, la standul din holul Facultății de medicină — 50, la magazinul de difuzare a presei de lîngă Facultatea de drept numai 20 de exemplare (și peste tot în februarie și martie nu s-au înregistrat retururi), la chioșcul 28 de lîngă Complexul Regie se primesc doar 4 exemplare, la debitul din fața A.S.E. de două săptămîni nici un exemplar. La standul din holul Institutului de construcții sînt repartizate doar 20 de bucăți.** Și peste tot cererile sînt insistente.

CARUSELUL BIROCRAȚIEI

Studenții solicită revista, dar în unitățile din preajma institutelor de învățămînt superior sînt întîmpinați cu aceleași negări : „Nu avem, n-am primit, nu e vina noastră". În ce constă esența acestui „nu" ? Alarmați de faptul că la numerele 4, 5, 6, 7 s-a înregistrat un procent mai ridicat de retur, O.S.E.P. a redus în mod birocratic necesarul de exemplare. Și de ce spunem „birocratic" cu... permisiunea celor direct răspunzători ? Precizăm : vor vorbi cifrele. La Of. poștal nr. 12, de pildă, se repartizau în urma solicitărilor șefului secției de presă, săptămînal, 300 de bucăți, la care s-au înscris retur, tot la numerele pomenite mai sus. La începutul lunii martie, Direcția generală a organizării difuzării presei a dispus însă repartizarea a numai 80 de bucăți acestui oficiu, care s-au vîndut imediat.

Și ca să se știe că acest for nu glumește, ba mai mult că lucrează cu operativitate și exigență, a redus, pe întreaga Capitală, numărul de exemplare expediate cu aproximativ 60%. Raționamentul care a stat la baza acestei măsuri e lesne de dedus și l-am mai pomenit : returele la nr. 4, 5, 6, 7. Ce nu se știe însă ? Faptul că aceste numere au înregistrat procentul ridicat de retur în perioada examenelor și a vacanței studenților. Și ce nu mai știe încă Direcția generală a organizării și difuzării presei ? Că oficiile direcțiilor de poștă din municipiul București folosesc un plan anacronic de difuzare, că necesarul cantitativ de exemplare este distribuit unităților de desfacere după bunul lor plac.

Facilitarea pătrunderii revistei în rîndurile studenților, popularizarea de care trebuie să se bucure prin difuzare este o obligație contractuală, legală a acestor foruri care se fac responsabile nu numai de cele semnalate pînă acum, ci și de faptul că, adesea, numere întregi au rămas neexpediate în facultăți, că abonamentele n-au fost întotdeauna onorate la timp și că, într-un sondaj ca acesta de față, vînzătorii învinuiau oficiile, oficiile — direcția generală a poștei și direcția... O.S.E.P.-ul. Un carusel amețitor din vîrtejul căruia scapi fără dureri de cap cu o singură condiție — renunțarea la birocratism.

CEREM DE ACEEA ÎN MOD EXPRES :

— o revizuire categorică a întregului mod de difuzare a revistei noastre în funcție de cererea cititorilor ;

— dirijarea tirajului către acele puncte, bine delimitate în fiecare oraș-centru universitar, unde învață și trăiesc studenții ;

— expedierea operativă a tirajului atît în București cît și în provincie, de unde ni se semnalează sosirea cu o întîrziere de 2 zile în anumite locuri ;

— expunerea exemplarelor la loc vizibil și renunțarea la indiferența ignorantă a unor difuzori față de revistă.

★

Opiniile exprimate de noi nefiind de loc difuze, sperăm să se difuzeze operativ, iar în ce privește măsurile, să nu primim retururi !

REDACȚIA

Singurătăți care se caută

În nr. 9 al revistei „Viața studențească" am găsit articolul „Complexe și complexați", care începe cu două scrisori anonime.

Expeditorul primei scrisori (al cărei motto este : „Nu am nici o comunicare cu nimeni... Singurul meu prieten : Beethoven") descrie „o stare de spirit" comună, probabil. unora dintre cei de vîrsta noastră. Eu — dacă mi s-ar fi cerut să vorbesc despre mine — aș fi spus desigur la fel. „Stau ore întregi în casă și, pentru că nu am ce face, mă uit pur și simplu la pereți. Citeam foarte mult acum un an, doi, dar am din ce în ce mai puțin chef să mă apuc de ceva. Din cînd în cînd îmi pregătesc cîte un seminar. În rest, mă întreb în fiecare dimineață ce-am să fac în ziua respectivă și aștept seara ca să mă culc și să dorm 10—11 ore".

M-am întrebat și eu cît o să dureze această situație, am „analizat cu luciditate" posibilitățile de a scăpa din această stare penibilă de inerție, dar eforturile mele au rămas zadarnice. Am crezut și eu că reuniunile, „ieșirea în lume" mi-ar putea aduce o ușurare, dar am ajuns repede la aceeași concluzie : „sînt penibile încercările de a face spirite, de a distra lumea, de a fi în centrul atenției".

Mă simt obosită, foarte obosită ; un fel de „oboseală sufletească". Ce mă determină în continuare „să persist" în singurătate, deși

cónfidențe

nu cred că am o „fire închisă" ?... Cine să fie vinovat ? Oare „cazurile" noastre sînt rare, izolate sau nu sîntem chiar singurii ?

Nu sînt de acord cu tînărul dv. cînd spune că singurul lucru pe care-l iubește este Beethoven, „pentru că îl înțeleg și pentru că pe el... nu-l deranjează".

Pe un prieten pe care-l înțelegi și te înțelege la rîndu-i, nu-l poți deranja, nu ai cum să-l deranjezi. Sînt convinsă că numai un om rău, cu un suflet sec și arid, nu reușește să-și facă un prieten, nu-l dorește.

Și totuși, e așa de greu ! Oamenii, și poate cei tineri mai mult, se tem de sinceritatea și seriozitatea pe care le implică o prietenie. E greu să „faci față" cerințelor ei atunci cînd poate nici nu știi cu adevărat ce înseamnă o prietenie și cînd o trăiești cu superficialitate

Îmi doresc nespus de mult o prietenă, un prieten, un tovarăș pe care să-l știu mereu aproape de mine, care măcar să-mi creeze iluzia că nu sînt singură. Whitman are o poezie frumoasă, intitulată „Ție" :

„Străine, în calea ta de
mă-ntîlnești
și simți ce mult ai vrea să-mi
spui
o vorbă, de ce să nu mi-o spui ?
Și-atunci
de ce să nu-ți vorbesc și eu ?"

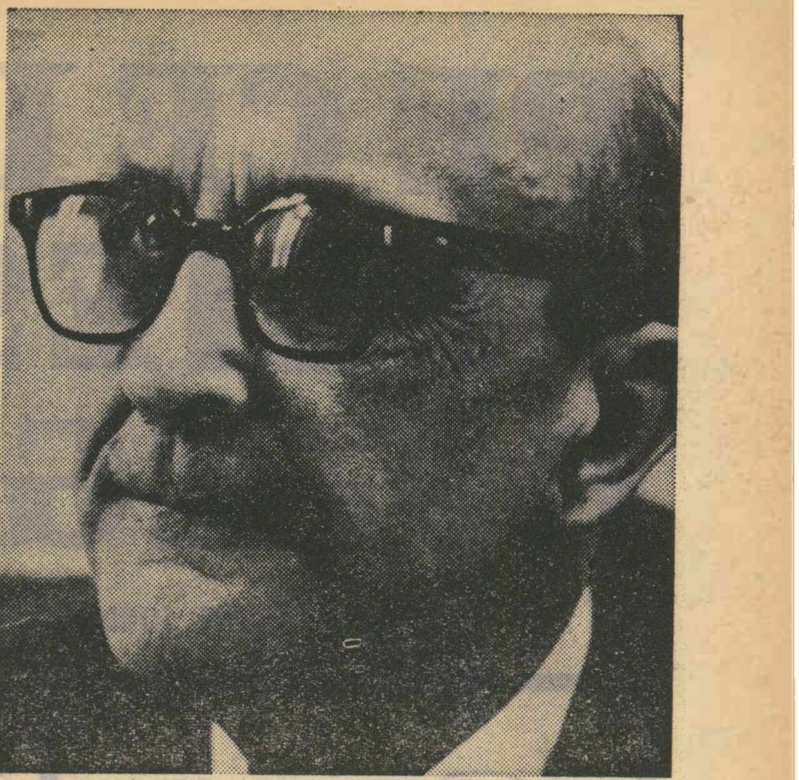
Eu „în calea mea" l-am întîlnit pe acest tînăr care v-a scris și pe care doresc foarte, foarte mult să-l cunosc, „să-i spun o vorbă". Vă rog ajutați-mă să-l găsesc. Sper că dorința mea nu este ceva ieșit din comun, că nu am comis o necuviință, adresîndu-mă revistei.

Cred că mă veți ajuta, chiar dacă pentru asta ar trebui să publicați nu scrisoarea mea, ci dorința mea. Dacă acest băiat nu va disprețui ca pe un sentimentalism desuet sinceritatea cu care îi ofer prietenia mea, îl rog să-mi scrie.

N.R. Publicăm acest răspuns la ancheta noastră despre „Complexe și complexați", convinși că el însuși merită analizat și comentat. Așteptăm să o faceți dumneavoastră și, pentru aceasta, vă oferim spațiul tipografic necesar în coloanele revistei.

Laura MLADIN
str. Engels 7
Timișoara

în zodia tehnicii

Din cauza firii comunicative, convorbirea cu academicianul geofizician Sabba S. ȘTEFĂNESCU se transformă pe parcurs într-o admirabilă causerie, în cadrul căreia reporterul aproape că și-ar putea uita de propria îndatorire dacă stiloul n-ar alerga aproape uitat pe hîrtie. Dar vorbele savantului și fostului profesor de la Institutul de petrol și gaze sînt mai profunde decît par la prima vedere și, cum convorbirea noastră,mai largă, a stăruit cel mai mult asupra problemelor îmbunătățirii învățămîntului superior, nu vom ezita să reproducem în direct cîteva foarte interesante opinii :

Revoluția tehnică și universitatea

Faptul că învățămîntul a rămas în urmă, deși i se aduc atît de dese îmbunătățiri, care pe urmă se dovedesc de scurtă durată, eu nu-l consider întîmplător : pe plan mondial s-a produs o revoluție tehnică și era normal atunci să apară necesitatea unei revoluții și în tehnica învățămîntului. Am ascultat de curînd la Academie o expunere a profesorului Moisil, pledînd pentru introducerea „mijloacelor mecanice" de învățătură. Cum spunea ilustrul meu coleg, într-o bună zi o să se constate că numărul specialiștilor este și a fost insuficient mereu, prin faptul că nevoia publică de instrucție a crescut fără încetare. Ce vom face atunci ? Va trebui să „multiplicăm" specialiștii existenți. Și cum ? Folosind ceea ce tehnica ne pune la îndemînă. Am citit de curînd despre o metodă împrumutată pentru învățămînt din tehnica sateliților cosmici. E vorba de înregistrarea simultană, pe o peliculă îngustă, a imaginii și a sunetului, într-un laborator automat, care face posibilă derularea imediată a filmului rezultat pe ecranul unui televizor. Această invenție, a cărei evocare mi-ar putea fi luată azi de unii drept o glumă, datorită exigențelor de ordin tehnic pe care le impune, este totuși una din soluțiile ce vor trebui adoptate în viitor. Iar, pînă atunci, să nu uităm de pregătirea și perfecționarea „materiei prime" : profesorii !

O dilemă eternă : savant sau profesor ?

La noi, ca peste tot, se confundă adesea două noțiuni : savantul și profesorul. Un savant bun este totdeauna un bun profesor ? Nu neapărat. La Sorbona am audiat cursurile Doamnei Curie care, în ciuda faptului că geniul științific i-a fost încununat de două ori cu premiul Nobel, aș îndrăzni să spun că nu era o profesoară talentată. În schimb, cel mai bun profesor, la cursurile căruia se înghesuia, în afara studenților, pînă și lumea de pe stradă, era Eugène Bloch, fizician care n-a lăsat nici o urmă științifică, dar care a scris două foarte bune manuale didactice. În această epocă, a ceea ce la noi se numește „cumulul de funcțiuni", ar trebui să facem o extrem de riguroasă delimitare între bunul savant și foarte bunul profesor. În primul rînd, reducînd pe cît e posibil înseși cumulurile, în cadrul cărora profesiunea didactică este lăsată adesea pe al doilea, al treilea ori chiar al patrulea plan de către cei ce le dețin. În al doilea rînd, făcînd din tipărirea cursurilor mai grele o obligație de onoare a autorilor. În al treilea rînd, introducînd în viața academică o concurență de atractivitate : frecvența la cursuri a studenților să nu fie controlată administrativ, ci să fie o urmare a puterii de seducție, a farmecului didactic pe care îl degajă personalitatea predătorului. Avînd la îndemînă cursul tipărit, studentul să hotărască singur dacă îl va citi la cămin sau în Cișmigiu, sau dacă dimpotrivă va merge să-l mai asculte și în aulă. E cît se poate de normal că în epoca foarte febrilă pe care o parcurgem, frecventarea unui curs trebuie să dea tînărului sentimentul că obține un avantaj și nu că îi produce, așa cum se mai întîmplă, o pierdere acută de timp. De aici, repet, necesitatea ridicării tuturor cursurilor la nivelul celor ale marilor profesori pe care îi avem. Și, în sfîrșit, în legătură cu acest aspect, aș propune instituirea la Ministerul Învățămîntului a unui registru de păreri în care absolvenții să aibă posibilitatea de a aprecia retrospectiv calitatea cursurilor audiate.

Intelectualitatea mediului universitar

Aș pleda apoi pentru realizarea unei atmosfere mai firești între catedră și student. Mulți profesori neglijează un lucru esențial : expunerea, la începutul materiei, a sumarului cursului, pentru ca studentul să aibă în vedere tot timpul arhitectura edificiului teoretic care, timp de un an sau de un semestru, se va înălța sub ochii săi. Foarte multe cadre didactice fac, apoi, un secret din cuprinsul banalelor „bilete de examen" — iarăși o barieră artificială între profesor și cei ce, în mod natural, ar trebui să fie un fel de discipoli ai săi științifici. Departe de mine gîndul de a încuraja aici lipsa de exigență la examene. Dar această exigență ar trebui obținută prin altfel de mijloace : înlăturînd din capul locului falsa conștiință a studentului că are alte posibilități de promovare, prin două sesiuni suplimentare (de examinări și reexaminări), pe care ministerul i le pune prea generos la dispoziție. Aș aminti aici că, în unele țări, studentul este stimulat să învețe și de faptul că modul de absolvire (diplomă sau simplă licență) și plasare este hotărît de însăși media generală de promovare. Tot acolo există în ultimă instanță posibilitatea „exmatriculării" studentului atunci cînd se constată prea tîrziu goluri elementare în pregătirea sa anterioară (așa-zisul „analfabetism științific"). E vorba, în tot ce spun, de o luptă de concurență care are și aspectele sale bune, nu numai dure, pentru că, nemaibazîndu-se pe un viitor **oricum asigurat,** tînărul se simte mai direct răspunzător de propriul său destin. Iar acesta e un lucru foarte important, pentru că noi vrem să producem nu studenți foarte buni, ci **intelectuali** foarte buni, apți să creeze și să conducă imediat ce vor fi părăsit băncile facultății.

CON VOR BIRI

O privire mai nuanțată asupra specializării

Revoluția tehnică a accentuat totodată, pe plan mondial, o derută în ce privește gradul de specializare pe băncile facultății. Între această specializare și specializarea producției trebuie să existe mereu un raport armonios. Dar însăși specializarea producției este în continuă mișcare, datorită cuceririlor tehnice neîncetate. Cum vom putea ține, în învățămînt (care este prin definiție o structură mai rigidă, el necesitînd perioade de verificare mai largi), ritmul acestei continue nuanțări ?

Personal, sînt adeptul „ciclului pregătitor" care, pe lîngă faptul că ar aduce mari economii, este mai suplu și totodată mai exigent. Ar fi vorba, în esență (experiența a dat bune rezultate în alte țări), de introducerea a 1—2 ani în care proaspeții studenți să aibă posibilitatea să-și dovedească aptitudinile pentru profesia aleasă. Multe răscruci de viață s-ar decide aici, mulți candidați ajunși din eroare la facultatea respectivă ar avea posibilitatea să-și dea seama că locul lor e în altă specialitate. Celor care, în ciuda voinței lor, n-ar putea promova în ciclul următor li s-ar da o licență de tehnician și, din producție, ar putea reveni în învățămîntul superior doar după ce timpul va fi arătat că respingerea lor a fost o greșeală sau că pe parcurs se vor fi maturizat. Cu același efectiv didactic s-ar obține astfel nu numai diplomați universitari propriu-ziși, dar și categoria intermediară de tehnicieni (subingineri etc.) de care ducem atîta nevoie. Totodată, perspectiva promovării din ciclul pregătitor în cel superior ar impune studentului un stimulent care, chiar dacă nu va asigura tuturor succesul, știm cel puțin că ar obliga la eforturi utile pentru pregătirea generală.

În același timp, la celălalt capăt al ciclului superior (după absolvire), ar fi foarte necesară extinderea masivă a cursurilor post-universitare. Această supraspecializare, pe care aș asemăna-o cu particulele tactile ce adaptează mereu organismul la mediu, ar permite absolventului de acum 5—10—20 de ani, și care lucrează într-o ramură „tradițională" a producției, să se mențină în continuu contact cu ultimele noutăți ale științei mondiale. Cîți ingineri din industrie n-ar fi dispuși să urmeze la universitate, în orele libere, prelegeri ale specialiștilor în laser, de exemplu ? Această formă foarte academică și foarte intelectuală de învățămînt, care ar putea fi luată în antrepriză voluntară de institutele de specialitate, ar aduce, generalizată, imense servicii înălțării științei și totodată tehnicii pe praguri superioare.

Tinerețe, astenie, entuziasm, menținere în stare entuziastă

Am vorbit mereu despre profesori, dar mai puțin, sau aproape deloc, despre studenți. Și am făcut astfel și eu, pe moment, o greșeală pe care o facem în mod constant față de ei. Îi considerăm adesea o masă nediferențiată și astfel îi investim cu un coeficient de pasivitate care nu este propriu nici vîrstei lor, nici țelurilor nobile ale educației pe care o dorim.

Studentul a rămas prea pasiv : profesorii sînt variabili, ei vin, își țin cursurile, apoi se schimbă de la un an școlar la altul, în timp ce studentul este elementul care trebuie să stea în bancă și să învețe. Această pasivitate nu e bună, deoarece, absolvind facultatea, tînărul trebuie să devină prea brusc un om activ, încărcat de răspunderi. Trebuie să găsim căile de a activiza tineretul, de a-l deprinde cu preocupările mature de care va avea parte în tot restul vieții, dar fără a-l obosi și menținîndu-l în stare entuziastă. Elanul intern al tineretii trebuie lăsat să se manifeste creator, în forme practice și totodată tinerești, începînd cu autoadministrarea căminelor și cantinelor studențești și sfîrșind cu organizarea unei multitudini de activități culturale. Toate acestea vor pregăti pe viitorul creator și conducător care este, potențial, prezent, în fiecare tînăr.

Inițiativele le văd însă crescînd dinăuntru spre înafară și nu invers, pentru că nici abuzul de activități extrașcolare nu e indicat. El nu duce decît la suprasolicitare, iar aceasta la astenie. Am observat în rîndul elementelor excelente mari procente de astenici, și prin astenie nu înțeleg neapărat termenul medical, ci o stare psihologică de inapetit, o tînjire inactivă, produs al supraîncărcării. Acest fenomen, pe lîngă faptul că degradează o mulțime de elemente bune, coborîndu-le în mediocritate, are și alte aspecte regretabile. Cei slabi și indolenți, văzînd că eforturile celor conștiincioși sfîrșesc astfel, se întăresc în convingerea că propria lor atitudine este cea mai potrivită. Pe de altă parte, elementele prea exigente, văzînd că atitudinea lor e nu numai singulară, dar și păgubitoare, își pot adopta și ele pentru tot restul vieții un refractarism care le va închista și le va duce spre ratare. De aceea, atenție la rezistența psihică a tinerilor noștri ! Ea nu este decît în cazuri rare infinită, și atunci surplusul de solicitare poate deveni, ca orice lucru insuficient digerat, o toxină care primejduiește și realizările bine asimilate. Este un lucru stabilit — și pe care revoluția tehnică nu a avut cum să-l modifice, decît să-l accentueze — că numai o muncă interesantă și pornită din convingere este în stare, oricît ar fi ea de susținută, să activizeze și să mențină tinerețea spirituală. Să aplicăm această perpetuă metodă și muncii noastre cu tinerii de azi !

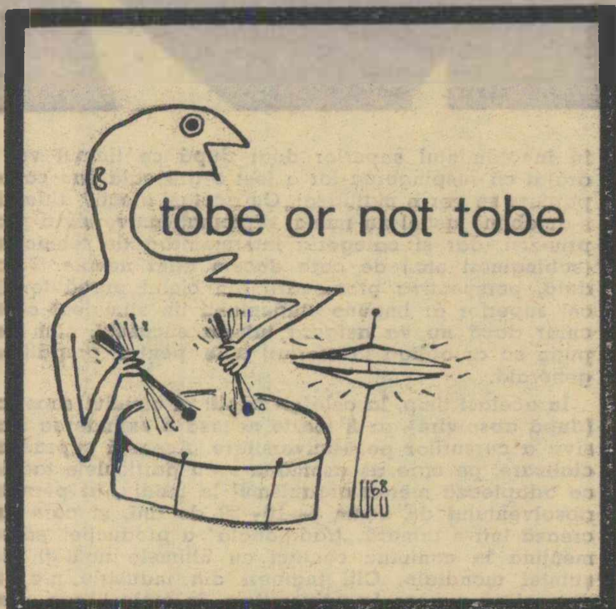
★

Și spunînd aceasta, profesorul sexagenar pare să semene cu cel mai tînăr dintre foștii săi studenți.

Romulus RUSAN

PE CE LUME TRĂIEŞTI COLEGA?

(UN STUDENT SONDEAZĂ OPINIA COLEGILOR SĂI)

(Un student sondează opinia colegilor săi)

Ancheta de faţă a fost realizată în centrul universitar Timişoara. Au răspuns studenţi de la Filologie (română, engleză, germană), Matematică, Arte plastice, Construcţii, Medicină, Mecanică şi Agronomie. Din 100 de chestionare lansate au fost completate 82. Am încercat un extemporal fulger pe baza unui test cuprinzînd 20 de întrebări pentru a urmări în ce măsură e studentul receptiv la ceea ce se întîmplă în timpul şi spaţiul existenţei sale universitare, care sînt lungimile de undă ale informării sale culturale şi mai ales care sînt coordonatele prezenţei sale în actualitatea politică. Întrebările chestionarului nostru au un caracter diurn, firesc, de dialog şi nu ne-am sfiit nici de întrebările „încuietoare". În funcţie de acestea, răspunsurile confirmă în linii încă subţiri profilul unor tineri care se află pe băncile facultăţilor.

Cîte ceva despre zilele de naştere ale prietenilor şi despre cei care nu suportă confidenţe...

— Cînd e ziua de naştere a prietenului tău?

— Fetele sau băieţii îţi fac confidenţe?

— Relatează pe scurt un gest, o întîmplare din viaţa de student...

„Nu ştiu" — răspund în general băieţii (indirect ne-am dat seama dacă răspunsul vine de la o fată sau de la un băiat). Fetele ştiu cînd e ziua prietenului lor. Băieţii găsesc întrebarea deplasată. O fată ştie pe dinafară ziua de naştere a şase colegi. Alta aminteşte ce cadouri a făcut. Băieţii dau răspunsuri foarte „serioase": „Ce importanţă are?"; „Cred că în martie. Sau nu, în martie s-au căsătorit... În fine, nu ştiu"; „Poate vreţi să ştiţi şi ce cadouri fac? Ei bine, nu fac cadouri".

★

„Colegii îmi fac confidenţe"; „Colegii nu-mi fac confidenţe"... Deci au încredere în tine. Sau n-au încredere în tine. Nu gust rolul de comentator de replică, de aceea nu-ţi pot mărturisi, stimate colega, cît doresc eu să fiu căutat şi să mi se facă confidenţe.

„Nu le dau voie chiar dacă încearcă"; „Nu le permit"; „Nu aş avea de ce să aştept confidenţe"; „Nu" (în 15 cazuri).

Cîtorva răspunsul li se pare de la sine înţeles: „Desigur!"... Atunci, explicaţi dv., celor de mai sus, ce dedesubturi are acest „desigur".

★

Vasile Bogdan: La sfîrşitul recentului festival de la Braşov, la anunţarea premiilor o colegă a izbucnit în plîns şi a leşinat. A trebuit să o scoatem pe braţe la aer, s-o consolăm. De ce? Dan Spătaru a luat numai premiul de... plastilină! Mai rău ca la fotbal! Pe ce lume trăieşti, colega?

Eugenia Pascu: Un prieten mi-a povestit că la Medicină o fată, fiind părăsită de prietenul ei, şi-a tăiat venele la mînă. Şi le-a tăiat, evident, superficial, ca să nu i se întîmple nimic. Apoi a făcut „spectacol". Toată lumea a înţeles realitatea dar nimeni nu a avut nimic de spus. Pe ce lume trăim oare?

Carmen Românu: Într-o vacanţă la munte doi colegi s-au rătăcit. Ghidul plecase. Nouă băieţi au cutreierat toată ziua munţii pe o vreme cîinească şi s-au întors la miezul nopţii împreună. Scena finală a fost foarte bărbătească, încît am avut sentimentul că jucăm într-un film.

Picasso poate fi un impostor, dar cu receptivitatea la ce e nou în artă cum rămînem?

— Ce părere ai despre muzica lui Renoir?

— Picasso este un impostor.

— Citeşti cronica filmelor pe care le vezi? Înainte sau după vizionare?

Întrebările cu „capcane" de felul celei dintîi au neliniştit pe bună dreptate pe cei informaţi. Am pus întrebarea deoarece se află în librării o monografie Renoir într-o serie de popularizare.

Jumătate din numărul subiecţilor a răspuns: „Renoir este pictor". Cealaltă jumătate a dat răspunsuri pestriţe: „Nu cunosc"; „N-am auzit"; „Nici n-am auzit de această muzică"; „Renoir e pictor, dar nu pun mîna în foc că nu a compus şi muzică, oricum pictura lui nu-mi place"; „Nu înghit aşa pictură".

N.A. — În treacăt fie spus, dacă aş fi citit imediat răspunsul tău, colega, aş fi fost tentat să te întreb: „Ce înghiţi?"

Cineva răspunde firesc: „Nu-l cunosc pe acest cîntăreţ". Cîţiva notează decent: „E pictor, dar ştiu prea puţin despre el"; „Am văzut două, trei reproduceri; nu am timp". O fată entuziasmată de şiretenia noastră (cît îi mulţumim!) încearcă o frază foarte convingătoare: „Am o părere foarte bună despre muzica lui Renoir. Cred că şi colegele mele ar trebui să asculte nu numai muzică uşoară!"

De acord colega!

„Picasso nu e un impostor!"; „Picasso e un mare om şi un mare artist pe care din păcate îl cunoaştem prea puţin" (un student la Matematică)... Nu pusesem o întrebare, nu ceream un răspuns. Urmăream o atitudine faţă de o propoziţiune lapidară ca un nonsens (în anul '68), limpede ca o axiomă (în anii '30). De 40 de ori în anchetă a fost scris un „Nu" apăsat. Cîteva notaţii evazive, trădînd dorinţa de a depăşi un moment delicat al chestionarului: „Poate"; „Nu cred", „Nu sînt sigur"... În acest context e stînjenitoare bravura cîtorva („Face fiecare ce poate"; „În viaţă trebuie să te descurci"). Şi neobosita inocenţă a celor ce nu se pricep („Nu mă pricep"; „Nu cunosc"; „Nu mă pricep, nu mă pricep, nu mă pricep!"). Un student care a reuşit să răspundă prin 15 „Nu" la 20 de întrebări — deşi la jumătate din ele în nici un caz nu se putea răspunde aşa, dacă nu voiai să violezi logica cea mai elementară — devine la acest punct foarte explicit: „Picasso e mai mult decît un impostor".

Aproape că mă simt obligat să-ţi cer scuze colega, pentru că te-am deranjat cu ancheta noastră.

★

Vroiam să ştiu colega dacă îţi măsori părerile proprii cu ale criticilor de cinema. O treime din cei anchetaţi nu citesc nici un fel de cronică, nici înainte, nici după. Cineva justifică: „Nici „înainte" pentru că n-aş mai fi curios să văd subiectul (!), nici „după" pentru că „după" nu mai am nimic de aflat". Dixit!

Zece studenţi citesc tot despre filme: „Confrunt aprecierile cronicarului cu filmul şi ideile mele"; „Caut monografii, dar nu prea găsesc"; „Indiferent de gusturi, contează mişcarea ideilor". Ceilalţi citesc sau „înainte" sau „după", dar citesc. Nu sînt de acord cu cronicarul, dar citesc...

90 la sută citesc ştirile politice

— Te superi dacă pierzi jurnalul de actualităţi cînd mergi la cinematograf?

— Citeşti ziarele în fiecare zi? Ce rubrici te atrag mai mult?

— Cîte minute pe zi stai la televizor?

Mai mult de 80 la sută din cei anchetaţi sînt aferaţi dacă pierd jurnalul. Se supără gradat: „Mă supăr"; „Mă supăr foarte mult"; „Sigur că mă supăr"; „Mă supăr categoric"; „Mă supăr, domnule!". Mă face fericit supărarea ta, colega!

Cineva observa pe bună dreptate: „O dovadă de punctualitate mai ales că nu te verifică nimeni". Cîţiva răspund la fel: „În ultimele luni de la filmele văzute n-am reţinut nimic. Jurnalele au fost mai interesante". La acest subiect cred că poate da o explicaţie mai bună D.R.C.D.F.-ul.

★

Patru studenţi nu citesc nici un ziar şi o afirmă franc: „Nu mă interesează ce scriu ziarele"... Nu comentăm acest răspuns. Din moment ce sîntem siguri că nu vom fi citiţi nici noi...

Să încercăm pe procente: 90 la sută citesc pagina externă şi ştirile politice. Pentru restul rubricilor: 50 la sută — diverse şi faptul mărunt; 25 la sută — sport. (Scuză-mă, colega, am avut impresia pînă acum că eşti compus din 75 la sută ştiri sportive). 25 la sută — probleme de tineret. (Scuză-mă din nou, credeam că eşti compus din 100 la sută probleme de tineret. Dar fiind vorba de tineret studenţesc, probabil că nu prea te regăseşti în organele de presă. Deci nu poţi citi ceva ce nu prea există). 25 la sută — cronici şi probleme de cultură!!! Trei studenţi citesc şi pagina economică, iar patru citesc tot. Tot!

Nu e cam mult, colega? Dacă ai timp, mă rog...

★

La televizor fiecare stă... „depinde". Cineva ne sugerează: întrebarea ar fi: „Nu cîte minute, ci cîte ore?" Să vedem ce răspund colegii. 40 la sută — „Merg rar la televizor"; „Emisiuni de umplutură"; „Muzică uşoară, muzică uşoară, muzică uşoară; te tîmpeşti dacă stai zilnic la televizor"; „Seamănă cu revista „Magazin": de toate pentru toţi şi nimic pentru fiecare".

Opt studenţi stau zilnic între 150 şi 180 de minute. Un sfat prietenesc: ieşiţi măcar o singură dată afară, 2 minute pentru aer!

În loc de concluzii

M-am gîndit ce lucru plin de interes ar fi dacă fiecare din cei care au completat chestionarul ar citi la sfîrşit toate cele 82 de file cu răspunsuri. Pentru mine a fost cea mai teribilă lectură din ultimele luni!

Tudor OCTAVIAN

OPINII

Viitorii specialişti şi solicitările producţiei moderne

Pentru îndeplinirea importantelor sarcini ce revin agriculturii în cadrul procesului unitar de dezvoltare şi modernizare a producţiei sociale se impune o serioasă revedere a programelor de pregătire în domeniul disciplinelor economice agrare, atît ale specialiştilor economişti, cît şi ale specialiştilor cu studii tehnice superioare.

În acest scop, ca primă măsură, se cere extinderea formelor de cooperare între Ministerul Învăţămîntului şi Consiliul Superior al Agriculturii pentru determinarea mai precisă a locului pe care trebuie să-l ocupe în producţie absolvenţii institutelor de învăţămînt superior tehnic şi economic. În funcţie de precizările convenite se va proceda şi la fixarea structurii programelor de pregătire.

În institutele agronomice persistă o oarecare subapreciere a pregătirii economice a inginerilor, dată fiind ponderea destul de redusă încă a disciplinelor economice de specialitate (organizarea şi conducerea întreprinderilor, economia agrară, analiza activităţii economice, calculul economic etc.).

Perfecţionarea pregătirii economice a specialiştilor din agricultură trebuie realizată şi prin extinderea unor forme de pregătire post-universitare: cursuri de specializare *cu profil economico-organizatoric organizate de Consiliul Superior al Agriculturii şi* cursuri de pregătire post-universitare *cu aceluşi profil, ale Ministerului Învăţămîntului. De asemeni socotim că modificarea indicatoarelor pentru funcţiile de conducere, mai ales în sectorul agricol de stat, în sensul extinderii dreptului de a ocupa funcţii de director de întreprindere, de trust etc. şi de către specialişti cu pregătire economică şi nu numai tehnică, va contribui la grăbirea aplicării de metode moderne de conducere şi organizare a producţiei şi a muncii în unităţile agricole.*

Conf. dr. V. V. TOPOR

Sală de referinţe şi de informare bibliografică

Conducerea Bibliotecii Centrale Universitare a luat iniţiativa de a deschide în interiorul clădirii principale a bibliotecii o aşa numită „sală de referinţe", înzestrată cu toate materialele necesare unei informaţii rapide asupra bibliografiei referitoare la o temă dată. Sala a fost vizitată încă din prima zi de mulţi studenţi. Enciclopediile, atlasele, dicţionarele, listele bibliografice sînt grupate pe domenii ştiinţifice. Accesul liber la raft permite studenţilor să se perfecţioneze într-una din etapele cele mai importante ale realizării unei lucrări — întocmirea listei cu bibliografia necesară. Un bibliograf de serviciu dă ajutor celor mai „puţin îndemînatici". Această acţiune se înscrie într-o serie mai largă de acţiuni menite să asigure o mai bună concordanţă între necesităţile de informare ale studenţilor şi activitatea bibliotecii. Dintre acestea enumerăm:

— O întîlnire între conducerea B.C.U. şi un grup de studenţi cititori dintre cei mai asidui. Cu această ocazie s-au formulat sugestii şi propuneri din ambele părţi pentru îmbunătăţirea activităţii bibliotecii.

— Gruparea principalelor lucrări din ştiinţele sociale într-o sală cu acces liber la raft.

Ion CRISTOIU

ARTE 7 ZILE

festivalul studenţesc

LA TIMIŞOARA SE PREGĂTESC SURPRIZE

(Interviu cu asist. RICHARD SÎRBU, directorul Casei de cultură a studenţilor)

Rep.: Pînă la deschiderea Festivalului artei studenţeşti a mai rămas puţin timp. Cu ce se vor prezenta studenţii din localitate la actuala ediţie ?

R.S.: Formaţiile noastre vor participa la toate manifestările Festivalului. Ansamblul folcloric va pleca spre Bucureşti, orchestra şi soliştii de muzică uşoară vor concura la Iaşi, iar formaţia de teatru la Cluj. Cinstea de a găzdui întrecerea cinecluburilor ne-a fost încredinţată chiar nouă, desigur pentru că avem unul dintre cele mai vechi şi mai active cinecluburi.

Rep: Ştim că ansamblul folcloric şi-a cîştigat un mare prestigiu prin ţinuta artistică a spectacolelor susţinute. Desigur, actualul program aflat în pregătire merge pe aceeaşi linie a prezentării unor motive locale, populare, într-o manieră modernizată.

R.S.: Dacă n-am fi fost înştiinţaţi tardiv, *spectatorii ar fi putut urmări pe dansatorii noştri într-un recital pur folcloric, cu dansuri culese chiar de ei în cadrul brigăzilor complexe de studii şi documentare.* Este şi lucrul pe care vrem să-l propunem şi să-l experimentăm la festivalul din anul viitor. Deocamdată ne menţinem în tradiţie. Spectacolul, intitulat provizoriu „La porţile dorului" aduce pe scenă melodii şi dansuri populare din diverse zone folclorice. Vom încerca, înainte de festival, un schimb de experienţă cu „vecinii" din Oradea şi Baia Mare.

Rep.: Speraţi într-un premiu la ansamblul folcloric ?

R.S.: Este cel de la care aşteptăm neapărat un premiu, pentru că, fără să ne lăudăm, acesta ne-a reprezentat cel mai bine şi în anii trecuţi. Vom avea însă concurenţi tari, în primul rînd în colegii bucureşteni. Oricum, mergem la Festival nu numai pentru medalii, ci şi ca să învăţăm de la toţi ceilalţi participanţi.

Rep.: Care dintre formatiile de muzică uşoară ale timişorenilor vor merge la Iaşi ?

R.S.: Împreună cu formaţia „Phoenix" a centrului universitar, dispunînd de chitarişti şi solişti de valoare, va lua trenul de Iaşi şi orchestra Casei de cultură, mai mult pentru acompaniamentul necesar, căci nivelul ei valoric nu ne îngăduie să emitem pretenţii.

Rep: Desigur că vă puneţi multe speranţe şi în formaţia de teatru, medaliată cu bronz acum doi ani cînd a mai obţinut şi două menţiuni.

R.S.: Se repetă intens la piesa lui Gelu Naum, intitulată tot ca a lui Sebastian, „Insula", dar cu mai multe personaje. De aceea a trebuit să apelăm la doi regizori şi chiar la cîţiva interpreţi, pe care ni-i va împrumuta echipa Universităţii, şi ea participantă la Festival...

Rep.: Au mai rămas cinecluburile.

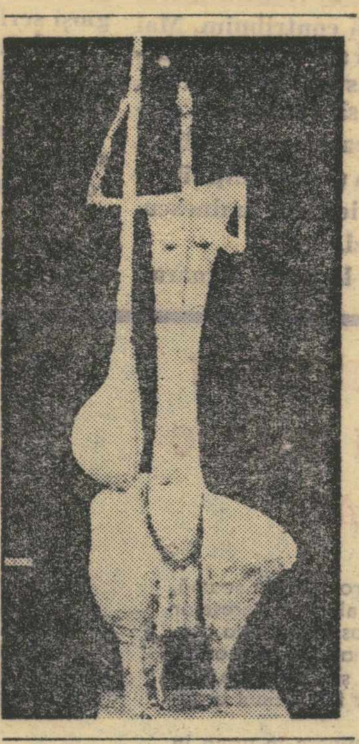
R.S.: Avem unul din cele mai bune cinecluburi din ţară, oamenii fierb de idei, au imaginaţie, sînt pasionaţi, entuziaşti. Tocmai datorită acestui entuziasm am reuşit un început de afirmare în acest domeniu în care sîntem lipsiţi de unele condiţii aproape vitale. Nu avem decît un aparat vechi, din 1942. Filme, la fel, puţine şi uzate. Dar mai avem ceva : nişte promisiuni de la minister. Scuzaţi-mă că ies din temă, dar e mare acest „of" al nostru, înzestrarea. Revenind la cinecluburile în concurs, pînă acum doar patru şi-au anunţat prezenţa. După cum vedeţi, participare modestă. Sper că unul din filmele noastre va urca pe podium. Mai ales că se pregătesc nu mai puţin de patru „scurtissime" ale căror nume vă rog să-mi îngăduiţi a le păstra în secret pînă la primul sunet de gong. Să ne surprindem şi noi prin ceva adversarii...

Elisei TARŢA

ecran

Nu ştiu de ce, discutînd „Răpirea fecioarelor" critica s-a văzut nevoită să apeleze la teoriile serialului, încercînd să potrivească secvenţele filmului în canoanele şi poncifele unei modalităţi care nu ne e specifică. Cuvîntul „serial" a devenit o monedă căutată. Şi „Evadatul" e un serial, supus tuturor schemelor amintite, dar nimeni nu s-a gîndit să-l pună în discuţie. Pentru că, în fond, altele erau lucrurile pe care le aşteptam de la Dinu Cocea şi filmul, în mare parte, ni le-a oferit. Filmul lui Cocea se concentrează acum asupra altei atmosfere, voit diferită de cea din „Haiducii", luminînd altă faţadă a istoriei noastre feudale, stăruind asupra altor manifestări specifice spiritului românesc (vezi scenele nunţii, în ciuda unor exagerări). Nu înseamnă atunci că autorii n-au vrut să se limiteze la un serial de aventură haiducească spectaculos pur şi simplu dar exterior, ci au încercat o viziune cinematografică, reconstituind stilizat o perioadă istorică ? E de înţeles astfel de ce au renunţat la portretul cam simplist al haiducului, aşa cum îl înţeleg unii critici care recomandă reîntoarcerea în... codri Ca şi în western există tipuri clare, o atmosferă care se menţine de la o peliculă la alta, chiar dacă s-ar fi schimbat toţi actorii şi nu numai unul. Tentativa lui Cocea trebuia discutată mai mult în acest raport (şi referirea la western poate fi substanţială) şi nu în comparaţie cu cine ştie ce Angelici seriale.

P. EUGEN

muzica...

SINCRETISM STUDENŢESC

Cu ocazia unui spectacol de fragmente din operă susţinut de studenţii Conservatorului bucureştean la Casa Ziariştilor, din cauza dimensiunilor reduse ale scenei respective un student de la Arte plastice a realizat cîteva panouri deosebit de sugestive, care au înlocuit cu succes orice alt decor. Acest exemplu constituie o nouă dovadă a multiplelor premise existente în institutele de artă pentru realizarea unor spectacole colective, spectacole ce ar fi de un real folos tuturor celor angrenaţi în ele. Sînt cunoscutele, neobositele căutări în opera contemporană. Desigur că regizorii de teatru sau film pot contribui (aşa cum au dovedit-o Jean Louis Barault sau Kakoianis) la descoperirea unor mijloace noi de expresie care să devină proprii teatrului liric. Atunci de ce să nu încercăm încă de pe băncile şcolii o colaborare între studenţii clasei de regie din cadrul Institutului de teatru (care ar lua astfel un contact nemijlocit cu fenomenul muzical necesar formării personalităţii lor artistice), studenţii claselor de operă de la Conservator şi cei de la Arte plastice, care cu talentul şi fantezia lor ar realiza montarea ? Ce-aţi spune de un asemenea spectacol ? Desigur, întreaga muncă ar necesita o atentă îndrumare din partea cadrelor didactice din institutele respective. Poate la viitorul festival de artă studenţească vom putea viziona astfel de spectacole, al căror generic să fie semnat numai cu nume de studenţi. Ce părere au decanatele facultăţilor respective ?

Cristian MIHAILESCU

a cunoaşte şi a recunoaşte*)

Care sînt criteriile cronicii unei expoziţii studenţeşti ? Faci judecata unui exerciţiu de şcoală sau, ignorînd afişul, consideri expoziţia în contextul manifestărilor similare ?

A doua ipoteză i-ar dezavantaja pe aproape toţi care expun. Din mai multe motive : lucrările dovedesc un meşteşug spectaculos. Meşteşugul, *forma* deci, trimite imediat la momente cunoscute din plastica secolului nostru. Tablourile şi sculpturile, îndeosebi, par variaţii pe temă dată, nu-ţi permit să cauţi antecedentul unei meditaţii personale, prin urmare n-au vocaţia muzeului. Nu e obligatoriu ca fiecare promoţie să aducă artistul excepţional. E posibil ca nici trei promoţii (cîte sînt în expoziţie) să nu-l nască. Dar, fiind selecţia unui cenaclu, care prin însăşi existenţa lui presupune furtună şi avînt, am fi dorit cel puţin un prilej de tulburare. Pe unii vizitatori expoziţia ar putea să-i surprindă prin noutate. (E de remarcat că şase dintre studenţii care expun aici au avut lucrări şi la *Dalles*). Oare privind lucrările foştilor studenţi (o bună parte din cei de la „Cenaclul Tineretului") sau ale celor care mai sînt încă în anii IV, V şi VI şi expun aici, profesorii pot avea convingerea că au format oameni care gîndesc ?

Aparenta diversitate de la *Kalinderu* e de circumstanţă. Toate lucrările sînt prea elegante şi prea mondene. (Chiar şi cele cîteva a căror problematică pare obsedantă şi ar putea fi reală, sînt chemate de context la nivelul general al expoziţiei). Rostul unei facultăţi este să-i oblige pe studenţii săi la sinceritate.

În ce fel se pune problema sincerităţii în aceste expoziţii ale tinerilor cînd întrebările sînt de împrumut, iar execuţia e manieră ?

Se înţelege, biografia unui artist trebuie să fie sinuoasă. (Deşi nu ştiu dacă nu există suficiente argumente în istoria artei pentru biografia dreaptă şi hotărîtă). Trei-patru tablouri dintr-un an pot promite calitatea anilor următori.

Dar ce promit „Compoziţiile" lui Ovidiu Bubă ? Cum se pune în acest caz problema continuităţii gestului plastic dacă tablourile lui sînt exerciţii oratorice pentru o cauză incertă cu citate din Capogrossi ?

În acest caz, priceperea tehnică e un paradox ? Cred că nu. E urmarea unei educaţii incomplete.

Intenţii hotărîte pare să aibă Marius Rădulescu, în ale cărui compoziţii recuzita fioros suprarealistă devine graţioasă şi vioaie şi nu mai înspăimîntă cum s-ar aştepta s-o facă. Un tablou frumos, în ciuda amintirilor de ici-colo, frumos colorat, într-o mulţime de roşuri exaltate, e „compoziţia" lui Zamfir Dumitrescu.

Nicolae Krassovschi prezintă o „Natură moartă" fără noutăţi şi două portrete (copile cu sufletul pur şi indiferent în cadru roşu zaharos), pînze mici şi, în fond, povestitoare, deşi efortul autorului e împotriva naraţiunii.

Panoul cel mai unitar, cu trei tablouri mari, e semnat de A. Costinescu din anul V — „Nud", „Peisaj" şi „Natură moartă". Execuţia e înfrigurată, cu toate că la primul contact pînzele par expediate şi distante. Important e faptul că te simţi obligat să le revezi. Aparentul gri se nuanţează. „Peisajul" devine stepă sub lumină otrăvită, pînă la confuzia tuturor valorilor într-un galben deshidratat.

Sculptura e agreabilă şi fără importanţă. O compoziţie de Domokos Lehel este obişnuitul grup de expoziţie medie, pe lîngă care treci fără nici o părere. Acelaşi lucru şi cu „Maternitatea" lui Dan Covătaru. Adică lucru de şcoală. Doar Mihai Mihai, cu „Tors drapat", şi Florin Codre („Compoziţie") ies din anonimat prin plăcerea modelajului şi invenţie, şi chiar anecdotă.

Grafica (de la colajele lui Miodrag Marianov pînă la compoziţiile lui Eugen Tătaru) nu pare însufleţită de mari aspiraţii, dar nu e fără fiori intelectuali.

Într-o cronică anterioară pentru expoziţia de la *Dalles* observam efortul de sincronizare cu ceea ce se întîmplă în arta altor popoare. Am impresia că, pentru unii, această sincronizare înseamnă faptul că o expoziţie de pictură românească poate să stea oriunde fără amintirea originii ei. E o constatare care generează întrebări legitime şi în care se aşteaptă un răspuns cît mai judicios şi imediat, în primul rînd din partea obştei artistice şi a publicului amator de artă plastică, pentru a evita consumarea atîtor talente tinere în căutări nu o dată sterile, lipsite de substanţă şi de idei.

T. O.

**) Expoziţia de pictură, sculptură şi grafică a cenaclului „Ştefan Luchian", Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" (Sala Kalinderu).*

...uşoară

„NICI O LACRIMĂ..."

„Cerbul de aur" ne-a părăsit în valiza unui tînăr care s-a dovedit mult mai bun decît cei mai buni dintre cei buni de la noi. Amarul gust al despărţirii ne face să privim cu seriozitate la faptul că încă nu am reuşit să creăm o muzică uşoară românească viabilă (excepţie cîteva melodii mai cunoscute), că nu am descoperit suficiente talente care să o susţină. Pierzînd examenul şi necalificîndu-se la nivel european, muzica uşoară românească a reuşit însă să ne prezinte carenţele ei.

Textul „inexistent" şi artificial ce se bazează pe construcţii alambicate, uneori prea transparent cotat de o parte a criticii muzicale admirative ca modern prin „simplitate", acest text nu a reuşit la examen în limba română, iar tradus nu s-a putut valorifica.

Cu prilejul festivalului, Rex Gildo afirmase că „o melodie ce are elementele fundamentale ridicate pe tiparele unei muzici populare unice în bogăţia de nuanţe şi mesaj poate să cucerească mai uşor decît imitaţiile unei muzici, astăzi moderne, care poate nu va reuşi să treacă cu succes examenul în faţa timpului."

Cred că prima armă a viitoarelor melodii româneşti trebuie să fie un text care să poată fi folosit şi într-un volum de poezii. „Este de aşteptat căsătoria poeziei cu muzica şi în familia muzicii uşoare româneşti", cum spunea pe bună dreptate Iurie Darie în zilele festivalului.

L. MALUSINSCHI

— *Nici o lacrimă...*

Dezrobirea muncitorilor — Desen de TANTAL (1895)

VIRTUȚI ȘI ACTU ESEULUI

Trăim un timp de efervescentă gîndire, de tumultuoasă transformare, la conturarea căruia sîntem cu toţii solicitaţi şi dornici să contribuim. Mai mult decît oricînd politica, internă şi externă, a partidului şi statului ne implică pe toţi, ne reprezintă în înclinaţiile şi dorinţele noastre ale fiecăruia. In această ambianţă şi în această oră, ni se pare nimerit să aducem în discuţie ceea ce ultimul secol de gîndire s-a obişnuit să numească eseul politic, o specie publicistică a cărei reluare presupune continuarea unei tradiţii ilustrate de semnăturile unor Bălcescu, Bolliac, Bariţ, Kogălniceanu, Eminescu, Hasdeu, Caragiale, Macedonski, Galaction, Cocea, Arghezi.

La această relansare de opinie publică intelectuală, la acest demaraj, pentru a preciza coordonatele unei continuităţi ne-am adresat unor prestigioşi scriitori şi publicişti cu următoarele întrebări :

1. Cum apreciaţi, gîndindu-vă la nenumăraţii scriitori publicişti pe care i-am avut în ultimele două secole, tradiţia eseului politic în presa noastră literară ?

2. Credeţi că istoriografia noastră literară a valorificat în suficientă măsură, cu atenţie şi spirit critic, această moştenire preţioasă a gîndirii politice româneşti ?

3. Consideraţi necesară şi de actualitate continuarea acestei tradiţii, ca mijloc util în reflectarea politicii noastre contemporane, interne şi externe, a vieţii sociale sub multiplele ei manifestări ?

DACĂ NE-AM GÎNDI NUMAI LA EMINESCU ŞI CARAGIALE, VALOAREA ESEULUI POLITIC AR FI SUFICIENT ARGUMENTATĂ

1. Eseul politic, pe care în trecut l-au practicat mai toţi scriitorii români de seamă, a contribuit mult la stimularea şi întreţinerea conştiinţei cetăţeneşti la nivelul intereselor poporului înăuntru şi în afară. Căci eseul are darul de a fixa în mod deosebit atenţia asupra problemei tratate, nu numai prin strictă informaţie, formă şi stil, ci mai ales prin originalitatea atitudinii şi prin curaj. Dacă ne-am gîndi numai la Eminescu şi Caragiale, din acest punct de vedere, afirmaţia cu privire la valoarea eseului politic ar fi suficient argumentată.

2. Dar istoriografia literară hotărît se găseşte într-o fază de rămînere în urmă în valorificarea acestei moşteniri culturale, care, cunoscută, ar proiecta pe de o parte o lumină mai vie asupra trecutului ţării, pe de alta ar stimula scriitorii de azi să activeze cu acest instrument literar cu multe faţete în sarcinile obşteşti ale literaturii (de fapt ele totdeauna sînt şi obşteşti, deci şi politice, iar într-o ţară socialistă cu atît mai mult !). De-ar fi să fie prezentate critic măcar capodoperele genului să zicem ale stălucitei generaţii de la '48 şi ale celor următoare pînă în ajunul celui de-al 2-lea război mondial, ar fi o treabă colosală.

3. Căci exemplele grăitoare ale înaintaşilor i-ar îndemna pe cei de azi să se lepede de şabloane şi să treacă prin propriile lor fibre cerebrale evenimentele mari social-politice din ţară şi felul propriu al partidului şi guvernului nostru de a acţiona devotat cauzei socialismului, comunismului şi păcii, pe plan intern şi extern.

Incisiv, temerar şi fulgurant, eseul este total incompatibil cu şablonul, care-i pileşte ascuţişul şi-l face caduc.

Mihai BENIUC

ÎN TRADIŢIILE LITERATURII NOASTRE, ESEUL ȘI PAMFLETUL POLITIC SEMNAT DE MARII NOȘTRI SCRIITORI ȘI FILOZOFI INTRĂ CU DREPT DE CETATE

1. Cei mai mulţi dintre marii scriitori ai lumii au participat, direct sau indirect, la viaţa politică a ţării lor, prin scrieri inspirate din istoria prezentă sau trecută a poporului lor şi care, chiar atunci cînd nu erau în chip manifest „angajate", îi angajau efectiv în ansamblul evenimentelor respective, ca martori — ai apărării sau ai acuzării — atunci cînd nu erau factori determinanţi ai unor mişcării sociale, aşa cum s-a întîmplat de mai multe ori. În Statele Unite, de exemplu, Tom Paine (autorul eseului *Common Sense)* a pus bazele teoretice ale Constituţiei americane, iar despre activitatea scriitoarei Harriett Beecher Stowe (care a scris *Coliba unchiului Tom)* Lincoln a spus că „a pricinuit, cu mica ei carte, acest mare război", referindu-se la războiul de secesiune. În Marea Britanie eseurile politice ale lui Swift (creatorul lui Gulliver) au fost hrana revoluţiei irlandeze, iar Revoluţia Franceză era, după cîntecele umoristice ale timpului, „greşeala" lui Rousseau şi a lui Voltaire..

În tradiţiile literaturii noastre eseul şi pamfletul politic semnat de marii noştri scriitori şi filozofi intră cu drept de cetate. În această categorie se cuprind bineînţeles toate genurile acestor creaţii (situate uneori şi *între genuri)*, de la *Cîntarea României* şi pînă la discursurile parlamentare ale unioniştilor. Chiar unele drame istorice au, prin caracterul lor persuasiv, trăsături de eseu politic. Un studiu folositor ar putea fi întreprins pe tema aceasta şi felicit redacţia pentru o iniţiativă la care generaţia studenţiei mele a optat deseori în perioada luptei patriotice antifasciste, pentru că este o nobilă şi exemplară tradiţie a intelectualităţii noastre de pe întreg cuprinsul ţării.

2. Cred că prea puţin, mult prea puţin, şi nu fiindcă ne-au lipsit autorii, ci din pricini pe care obscurantismul intelectual le-a invocat, fără drept de apel, într-o perioadă de regretabilă neatenţie faţă de atributele istorice ale naţiunii noastre socialiste şi faţă de inteligenţa ei pururi trează.

3. Una din trăsăturile profund democratice ale orînduirii noastre este recursul la opinia publică în toate problemele de seamă ale dezvoltării ţării noastre pe drumul ales de popor. În această confluenţă fertilă a ideilor, eseistul politic are dreptul şi datoria să intervină cu argumentele şi cu talentul său, spre a susţine şi explica, ori pentru a critica şi cere explicaţii, atît în cadrul vieţii social-politice interne, cît şi în problemele [illegible] politica externă.

Istoria culturii unei naţiuni nu poate progresa fără aceşti martori avizaţi, al căror cuvînt, sincer şi serios, e urmărit cu cea mai mare atenţie de opinia publică, pentru analiza lucidă şi sugestivă a evenimentelor la care participăm cu toţii prin natura lucrurilor şi pentru sintezele lor, uneori înnobilate de anvergura unei gîndiri filozofice de cea mai bună calitate.

Pe măsură ce publicistica noastră nouă îşi întinde curajos aripile, nu se mai poate vorbi de *rolul* eseistului politic în viaţa noastră publică, ci de *misiunea* lui, ca personalitate cu vot deliberativ în treburile ţării. Orînduirea socialistă naşte asemenea oameni — precum Miron Costin zicea despre Moldova lui —, şi de caracterul lor depinde ca să ne şi mîndrim cu ei.

Mihnea GHEORGHIU

ESEUL POLITIC A CONSTITUIT ÎNTOTDEAUNA O FORMĂ ÎNAINTATĂ, VALOROASĂ A PUBLICISTICII

1. Îmi cereţi să înghesui în cîteva rînduri două secole de mari realizări. Imposibil. Dacă ar fi să caracterizez într-un cuvînt tradiţia eseului politic în presa noastră literară, aş folosi unul singur : colosală. Nu a existat un mare scriitor care, folosindu-şi uneltele literare, să nu fi luat atitudine, într-un fel sau altul, faţă de evenimentele politice contemporane lui, fie interne, fie externe. Să amintim de generaţia de la 1848 ? Scriitorii epocii, cei care prin opera lor şi-au înscris numele în istoria literaturii române, au stat în acea vreme în mijlocul vieţii politice şi unii dintre ei i-au fost corifei. Să vorbim despre Eminescu, cel care îşi blestema munca de redactor la „Timpul", dar care n-a scăpat nici o ocazie să-şi susţină credinţele politice prin scrisul zilnic ? Caragiale, Slavici, Sadoveanu, Rebreanu, Arghezi, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Călinescu şi încă mulţi alţii au strălucit în presa literară — şi nu numai literară — prin ceea ce s-ar putea numi, poate impropriu, eseul politic.

Tradiţie avem. Nu ne putem plînge că înaintaşii noştri nu ne-au lăsat o mare moştenire.

2. Nu. Nici cu atenţie, nici cu spirit critic. Aş fi putut începe prin a enumera ce s-a făcut, dar nu astfel trebuie să privim situaţia. Întrebarea pe care trebuie să ne-o formulăm este dacă cititorul avizat sau mai puţin avizat are în biblioteca lui sau găseşte în bibliotecile publice ediţii critice ale scrierilor politice ale scriitorilor români, antologii, colecţii etc., care să folosească pentru studii sau... pentru comparaţie cu ceea ce se face astăzi. Or, ne temem de comparaţie ! Se poate să fie aşa, dar să lăsăm temerile pe seama nevolnicilor şi să înfruntăm realitatea.

Au editorii noştri spaima că vor rămîne cu volumele în depozite, nevîndute ? Să încerce fiind siguri de un fapt verificat oriunde şi la noi în ţară : cartea valoroasă nu zace pe mesele sau în rafturile librăriilor.

3. Întrebarea mi se pare retorică, în sensul că ea cuprinde şi răspunsul sau, cel puţin, sensul răspunsului.

De ce, oare, nu ar fi posibilă continuarea acestei tradiţii, „ca mijloc de reflectare a politicii noastre contemporane interne şi externe" ? Este, oare, scriitorul de astăzi mai desprins de realităţile politice decît era, spre pildă, Eminescu în vremea lui ? Categoric nu, deoarece condiţiile sînt altele. Scriitorul, făuritor de frumuseţe, are întotdeauna de spus ceva faţă de fenomenele vieţii, deci şi faţă de evenimentele politice interne şi externe.

Îmi îngădui să amintesc aici o strofă din „Testament"-ul lui Tudor Arghezi :

Durerea noastră surdă şi amară
O grămădii pe-o singură vioară,
Pe care ascultînd-o a jucat
Stăpînul, ca un ţap înjunghiat.
Din bube, mucegaiuri şi noroi
Iscat-am frumuseţi şi preţuri noi.
Biciul răbdat se-ntoarce în cuvinte
Şi izbăveşte-ncet pedepsitor
Odrasla vie-a crimei tuturor.

LE ALITATEA POLITIC

E-ndreptățirea ramurei obscure
Ieșită la lumină din pădure
Și dînd în vîrf, ca un ciorchine de negi
Rodul durerii de vecii întregi.

Dacă este de actualitate continuarea tradiției eseului politic ? De ce nu ar fi ? O teză politică, o cauză politică poate fi susținută în mod variat, poate îmbrăca forme variate. Articolul grav și doct nu este mai mult îndreptățit decît eseul politic să stea în fruntea acestor forme. În definitiv ceea ce interesează este ca teza politică respectivă să fie înțeleasă, adoptată și susținută de către cititor. Or, se întîmplă de multe ori ca eseul politic, scris cu frumusețe și măiestrie (atunci cînd există) să vehiculeze mult mai ușor și mai repede pătrunderea în conștiința oamenilor a unor idei politice abstracte.

Eseul politic a constituit întotdeauna în presa literară de pretutindeni și din țara noastră o formă înaintată, valoroasă a publicisticii. A reprezentat un titlu de glorie al autorului și al publicației.

George MACOVESCU

O LENTILĂ APRINSĂ DE FOCUL ADEVĂRULUI STRINGENT CARE UMPLE VIAȚA, AȘA CUM RAZELE SOARELUI UMPLU VĂZDUHUL

1. 2. 3. Să mai demonstrăm că avem o tradiție valoroasă a eseului politic, filozofic, social, etic, a eseului critic ? O demonstrează editurile. Să mai demonstrăm necesitatea de a continua această tradiție ? Nu e egal cu a dovedi nevoia de a nu lăsa să se stingă flacăra culturii pe acest pămînt ? Cu a dovedi că trebuie să umplem mai departe seifurile tezaurului spiritual al acestei nații ?

Întrebarea care mi se pare că trage bine la țintă este cea privitoare la sensul eseului modern, la substanța din care se poate alimenta azi, în România, acest gen publicistic. Nu uit că întrebarea mi-o pune un ziar studențesc și nu uit că acest ziar poate juca rolul unei pepiniere de tineri intelectuali eseiști.

Este vizibil că în ultima vreme presa noastră a reînceput să cultive, cu mai multă sau mai puțină consecvență, eseul. Această rubrică — atunci cînd se întîmplă să fie bună — face deliciile cititorului. Dar se întrevede pericolul facilului, al locului comun, al banalului și, mai ales, al livrescului.

Este o deosebire radicală între lucrul cunoscut de toată lumea și spus ca *și cînd nu l-ar mai fi auzit nimeni niciodată*, și lucrul spus așa cum a mai fost auzit de un milion de ori. Pentru că, după părerea mea, eseul trebuie să fie o lentilă aprinsă de focul adevărului *stringent* care umple viața, așa cum razele soarelui umplu văzduhul. O sondă eruptă sub presiunea adevărului de care viața e plină, ca subsolul pămîntului de petrol.

Dar pentru aceasta, tinere candidat la eseu social, trebuie să forezi roca realității. Trebuie să respiri adînc văzduhul vieții noastre. Trebuie să înțelegi lumea noastră, să o trăiești pasional, să o observi îndelung, atent, să suferi pentru ce e rău și să te înfiori de bucurie pentru ce e frumos și bun. Să înțelegi ce vrem noi, comuniștii români, să înțelegi concepția superioară despre socialism a partidului nostru, să intri în arenă pentru ideile noastre înaintate.

Eseistul militant pare indolenților un Don Quijote. Retrograzilor, un inamic. Placizilor, un agasant. Snobilor și blazaților, un ridicol. Dar oamenilor de bine, devotaților sincer pentru marele ideal al comunismului, un prieten, un frate. Dacă nu apare, pe rînd, în toate aceste ipostaze, eseistul este, după părerea mea, o nulitate.

Socialismul nu este altceva decît un lung proces de perfecționare a societății și de ameliorare spirituală a omului. Eseurile operează, în această terapeutică complexă, ca instrumentele unui medic. Fac incizii, leagă răni, apără sănătatea socială și morală a umanității. Eseul nu e un gladiator, un războinic glorios, un artilerist. El păstrează floreta subțire și elastică, cu care curăță zorzoanele inutile de pe om, dar cu care poate de asemeni pătrunde în inimile pline de venin.

Există pericolul ca, în loc să fie experiență de viață condensată, eseul să fie exhibiție livrescă, fantezie ieftină de cafenea. Dacă nu e îmbibat de sîngele care ți-a curs ție din rană, de lacrimile care ți-au împînzit ție ochii, de icnelile tale de indignare, de sudoarea picurată din mîinile tale, de lumina adunată pe fruntea ta, de veselia ta sinceră, omenească, de fericirea pe care ai pierdut-o sau ai cîștigat-o tu, de crezurile și idealurile tale, crescute organic, nu altoite, — dacă nu cuprinde toate acestea, orice eseu se naște mort.

Dumitru POPESCU

AM VALORIFICAT PREA PUȚIN ÎNCĂ DIN ACEASTĂ BOGATĂ MOȘTENIRE, COMPLEXĂ ȘI CONTRADICTORIE

1. 2. 3. Cred că nu mai trebuie astăzi să argumentăm, faptul fiind de domeniul realității obiective, existența unei tradiții continue a publicisticii politice în literatura noastră. Aș îndrăzni să spun — cu toate fulgerele ce mi le voi atrage — că nu se poate concepe istoria literaturii române fără această dimensiune majoră a ei. Din păcate, ani de zile criticii noștri literari au făcut o adevărată confuzie de planuri : pornind de la o scrisoare a lui Eminescu privind munca extenuantă la ziarul „Timpul" s-au tras concluzii cu totul eronate. S-a vorbit despre activitatea publicistică a marilor noștri scriitori ca despre o „corvoadă", „un chin" profesat împotriva voinței lor numai pentru a-și asigura cele necesare traiului. E drept, decenii de-a rîndul ziaristica a fost adeseori *unica* posibilitate pe care o avea un scriitor de a trăi. Dar odată ce au pus mîna pe condei, chiar în asemenea împrejurări, ei n-au rămas nici mercenari, nici simpli simbriași. Că au exprimat uneori puncte eronate de vedere din perspectiva evoluției istorice, că au crezut în bunele intenții ale unui partid sau în frazele unui om politic, aceasta nu-i mai puțin adevărat. Dar esențial este faptul că cei mai mari scriitori ai noștri, cele mai de seamă condeie, adeseori chiar împotriva normativelor și direcțiilor oficiale, n-au trădat poporul, nici patria. Trece prin publicistica politică a scriitorilor noștri cu adevărat mari un filon de încredere în virtuțile acestor oameni, verbul lor e străbătut de o patetică dragoste pentru pămîntul nostru și de o nobilă încredere în viitorul țării. După cum fiecare articol al lor este străbătut de ura tot atît de patetică împotriva parvenitismului, a parazitismului social,a nedreptății sub orice formă s-ar fi manifestat ea. Sînt lucruri cunoscute, prea bine cunoscute, îmi veți spune. Și eu pot răspunde: nu. Am valorificat prea puțin încă din această bogată moștenire, complexă și contradictorie în același timp, am tipărit încă prea puține volume și antologii din publicistica militantă de altădată și, cînd au apărut, le-am recenzat parcimonios și fără să extragem toate implicațiile cuvenite. Editurile noastre nu au inițiat colecții *speciale* (și mă gîndesc în primul rînd la necesitatea ca Editura Tineretului să ofere cititorilor săi aceste admirabile instrumente de cunoaștere ale realităților din trecut). Dar nu numai tineretului ! Aceste pagini nu au numai o valoare „ajutătoare", nu contribuie numai la explicarea unui aspect sau altuia al operei unui scriitor, ci definesc peisajul, climatul epocii, mișcarea și curentul de idei. E păcat că, din snobism și aș adăuga, dintr-o necunoaștere a realităților istorice privim cu ușurință pagini de o inestimabilă valoare umană și artistică.

Valeriu RĂPEANU

CONTINUAREA TRADIȚIEI ESEULUI POLITIC MI SE PARE, MAI ALES ASTĂZI, FOARTE NECESARĂ. ÎN FIECARE ZI SE IVESC PROBLEME NOI ȘI COMPLEXE CARE CER O DEZBATERE TEMEINICĂ

1. Prin dimensiuni și conținut eseul politic se situează între articolul de ziar și studiul de mari proporții. Pentru a se dezvolta, are nevoie, ca orice gen al publicisticii politice, de un climat de libertate. În trecut, însă, libera exprimare a opiniilor a fost, după cum se știe, mereu încătușată, mai întîi de regimurile de ocupație străină, apoi de așa numitele „partide istorice" care, reclamînd toate libertățile, cînd erau în opoziție, le încălcau pe toate, cînd veneau la putere.

În ciuda acestor condiții vitrege, am avut o pleiadă de remarcabili eseiști politici. Îndeosebi în preajma revoluției de la 1848 genul acesta a cunoscut o bogată înflorire atît în Moldova și Muntenia, cît și în provinciile care atunci se aflau sub o stăpînire străină. Dintre eseiștii politici de atunci, cel mai de seamă rămîne Mihail Kogălniceanu.

Dar A. D. Xenopol, ca să redea atmosfera acelui moment istoric, se referă și la cîteva eseuri anonime. Cel mai interesant mi se pare cel care poartă titlul „Ce sînt meseriașii ?", întrebare la care autorul răspunde : „Meseriașii sînt toți cei ce muncesc : plugari, cismari, avocați, autori." Iată deci, formulată destul de clar, ideea solidarității dintre muncitorii manuali de la orașe, țărănimea muncitoare și muncitorii intelectuali. (Citat de A. D. Xenopol în „Istoria partidelor politice în România", vol. I, partea II, pag. 245—246).

Mai tîrziu, eseul politic a fost cultivat de B. P. Hasdeu, Cezar Bolliac, Gherea („Robia și socialismul", „Anarhia cugetării", „Anarhiștii și socialiștii" și mai ales „Ce vor socialiștii români"), G. Panu, Caragiale („1907, din primăvară pînă-n toamnă"), Titu Maiorescu (în special în introducerile la volumele sale de discursuri politice), N. Iorga, C. Rădulescu-Motru și mulți din colaboratorii „Noii Reviste Române", D. Gusti și întregul grup de la „Arhiva socială", C. Stere și mulți din colaboratorii „Vieții Românești", I. G. Duca („Mîinile", „Cîțiva oratori auziți" etc., în vol. „Portrete și amintiri"), Ion Teodorescu, Const. Graur („Factorul cel nou", „Din istoria socialismului român") și mulți alții.

2. În afară de un foarte scurt istoric al presei noastre, pe care N. Iorga l-a dăruit cu generozitate Sindicatului ziariștilor în perioada dintre cele două războaie, nu avem o istorie completă a presei noastre și, deci, nici o istorie a eseului politic. O asemenea lucrare depășește, poate, puterile unui singur cercetător. Sper că într-o zi se va alcătui un colectiv de oameni pricepuți și cu tragere de inimă, care să ne dea această istorie, atît de utilă mai ales pentru informarea generației tinere. S-ar putea întocmi și o serie de volume antologice din scrierile marilor publiciști și eseiști din trecut.

3. Continuarea tradiției eseului politic mi se pare, mai ales astăzi, foarte necesară. În fiecare zi se ivesc probleme noi și complexe, care cer o dezbatere temeinică. În același timp avem un public cititor nu numai incomparabil mai numeros decît în trecut, dar și mult mai bine pregătit și mai dornic de asemenea discuții. Dacă scriitorii politici vor ataca temele majore ale actualității interne și externe, dezbătîndu-le cu competență, claritate și talent, e cert că scrierile lor vor fi primite cu cel mai viu interes.

Tudor Teodorescu-BRANIȘTE

Toți pașii aceștia trebuie întorși spre pace — VASILE DOBRIN (1936)

INIMA UMANĂ

DOCTORUL BARNARD DESPRE OMUL CARE ŞI-A VĂZUT INIMA

Cred că dr. Blaiberg, dentistul care trăieşte cu inima mulatrului Clive Haupt, a aşteptat întoarcerea mea din Europa puţin înfricoşat. După cum se ştie, în spitalul Groote Schur el se afla izolat într-un fel de apartament, format din patru camere ale pavilionului bolnavilor pe care îi numim „externi“, a cărui uşă era permanent păzită de doi poliţişti. Ştiam că Philip Blaiberg voia să mă vadă imediat. De la aeroport am alergat de îndată la spital. În timpul absenţei mele dr. Blaiberg s-a plîns de „cîteva lucruri“ care ar fi putut să ne ducă cu gîndul la o reacţie de apărare a organismului împotriva inimii noi. Prin telefon sugerasem din Europa colegilor mei creşterea cantităţii de medicamente necesare opririi pericolului. Această hotărîre s-a dovedit înţeleaptă şi „respingerea“ a dispărut imediat.

După ce ne-am reintîlnit, Blaiberg mi-a pus întrebările obişnuite pe care un pacient le adresează medicului curant: „Doctore, cînd mă pot reîntoarce acasă? Aş vrea să plec din spital cît mai repede...“

— Fii răbdător, i-am spus, trebuie să mă aştepţi pînă mă reîntorc dintr-o nouă călătorie, în America.

— Dar mă simt bine, sînt gata de plecare.

— O. K. O să vedem ce va spune profesorul cardiolog Schirrer, dar din partea mea eşti liber.

...Există însă un episod al discuţiei rămas pînă astăzi secret. Atunci, luni 15 februarie, în ajunul plecării mele în America, i-am spus:

— Doctore, ştiu că eşti un om curajos şi prin urmare n-o să te tulbure prea mult propunerea mea. Vrei să-ţi vezi vechea inimă?

Cîteva clipe Blaiberg m-a privit cu un aer înspăimîntat, apoi a răspuns:

— Aş fi fericit s-o văd.

— Bine, am adăugat, aşteaptă o clipă.

Voiam ca nimeni să nu afle de promisiunea făcută şi am aşteptat sfîrşitul zilei cu nerăbdare. La ora 20 am coborît în biroul meu prin coridorul subteran al Şcolii Medicale. Am luat din dulap recipientul de sticlă în care se găsea cordul prelevat al d-rului Blaiberg. Am obiceiul să păstrez toate piesele operatorii obţinute din intervenţiile mele chirurgicale şi oricine poate să le vadă, dar „vechea“ inimă a lui Blaiberg o ascunsesem...

Cînd m-am întors, Blaiberg tocmai îşi sfîrşea dejunul.

— Iat-o, am spus, simplu, arătîndu-i vasul. Apoi, nici unul, nici altul n-am mai putut scoate o vorbă. El a rămas cu privirea fixată spre acel „lucru“ care, cu cîteva săptămîni înainte, îi aparţinuse.

Nu mă pot opri să subliniez acest fapt cu totul deosebit: pentru prima dată un om putea să-şi privească inima, s-o examineze, s-o ţină în mîini ca şi cum ar fi fost un obiect străin. Apoi bolnavul meu îşi reveni din tulburare şi începu să-mi pună o serie de întrebări „tehnice“ Pentru el, ca şi pentru mine, era un eveniment deja „acceptat“, nemaiputînd să emoţioneze în chip deosebit.

— Asta e deci, spuse, inima teribilă care-mi făcea atîtea necazuri atunci cînd se afla în pieptul meu... inima mea veche...

M-am întors în biroul meu cu inima lui Blaiberg, pe care vreau s-o păstrez, ca o scumpă amintire. Mai tîrziu, o voi dona Universităţii...

(Dintr-un articol publicat de „Paris Match“ din 2 martie 1968)

Pentru doctorul Barnard

CAPETOWN: „Revenit acasă, Philip Blaiberg, unicul supravieţuitor pînă în prezent al unei operaţii de transplantare a inimii, şi-a început perioada de convalescenţă...“

Ziarele

Toţi trebuie să-ţi mulţumim, şi trebuie să-ţi mulţumesc şi eu, domnule Barnard. Pînă mai ieri credeam doar în miracolele imaginaţiei geniilor. Dumneata m-ai convins că ajunge o mînă sigură pentru a face minuni şi cu bisturiul. Aş vrea sincer ca, dacă-mi va fi dat să mor într-un accident, dumneata să-mi iei inima şi s-o pui din nou la treabă. Desigur, îmi dau seama că nu pot fi singurul „generos“, şi mai observ şi gramul de orgoliu ascuns în această ofertă. Spiritul meu, să zicem, poate ajunge celebru prin mijloace proprii. Inima însă nu. Numai dumneata poţi face să se scrie despre ea în ziare, şi numai dumneata poţi da suflet celor care sînt gata să-l piardă. Eşti un vrăjitor, domnule Barnard. „Creaţiile“ dumitale, inimile lui Washkanski sau Blaiberg sînt mai renumite în lume decît inima oricărui Romeo. Shakespeare sau Goethe au făcut inimile să bată mai repede. Dumneata le-ai făcut doar să bată mai departe, dar nu e mai puţin. Balzac sau Tolstoi au inventat existenţe. Dumneata le-ai redat, le-ai re-creat. De altfel, cînd îţi pronunţ numele nu mă gîndesc numai la dumneata, stimate domnule doctor. Simt în el toate numele mai puţin celebre sau anonime ale celor în alb de peste tot. Dacă Dumnezeu ar fi existat, ar fi trebuit să fie medic. Dar pentru că şi eu şi dumneata trăim pe pămînt (şi chiar dacă unul dintre noi se roagă şi celălalt nu), voi folosi o altă comparaţie pentru cei care au aceeaşi sfîntă meserie ca a dumitale. Nu eşti un Dumnezeu, domnule Barnard, dar eşti, odată cu toţi adevăraţii medici, o „mamă“, în tot ce acest cuvînt cuprinde mai frumos şi mai bun. Pentru că, în faţa bolilor, sîntem încă nişte copii. E drept, datorită dumitale am mai crescut.

Ceea ce ai înfăptuit dumneata e frumos, şi merită poeme. Poate s-au şi scris... Aş fi încercat şi eu unul. Dar aşternînd aceste rînduri mi-am amintit cuvintele lui Goethe: „Poeziile sînt săruturi aduse omenirii; dar numai din săruturi nu se fac copii“. Pînă la dumneata, medicina a sărutat omenirea; dumneata i-ai dăruit copii. Şi omenirea nu-i uită aşa uşor pe cei care au iubit-o.

Mă opresc aici, domnule Barnard, şi îţi promit că de fiecare dată cînd voi pronunţa cuvîntul inimă (şi-l voi pronunţa, fii sigur, pentru că sînt om, deci sentimental) mă voi gîndi la dumneata. La figurat, deocamdată, inima mea e a dumitale...

George PRUTEANU
student, Iaşi

PARADOXELE UNEI CĂRŢI DRAMATICE

Lectura cărţii lui Ramon y Cajal nu este o călătorie lipsită de peripeţii şi surprize. Savantul spaniol a pornit de la dorinţa de a alcătui un „catehism“ al activităţii ştiinţifice; de altfel, titlul original al cărţii de faţă este „Reguli şi sfaturi asupra cercetării ştiinţifice“.

Toate marile întrebări ale creaţiei ştiinţifice, de la cele privind condiţiile originalităţii şi ale specializării, pînă la problema stilului în redactarea lucrărilor, sînt puse în dezbatere. Dar răspunsurile nu se cristalizează unitar, ci se dispersează pe un diapazon foarte larg. Nu lipsesc astfel, risipite pe ici pe colo, sentinţele subminate de banalitate: „Dar nu e destul să dărîmi; trebuie să şi construieşti“ (p. 33) sau: „În tot cazul, dacă cineva ne întrece, nu ne este permis să ne descurajăm. Să ne continuăm cu neclintire munca, căci pînă la urmă va veni şi rîndul nostru“ (p. 56). Adevăruri „eterne“, evident! Dar ele nu pot fi repuse, cu eficacitate, în circulaţie, decît în aura unui suflu nou şi personal. Aşa cum, de altfel, nu o dată, se întîmplă chiar în paginile acestei cărţi, atunci cînd, decojite de banalitate, sentinţele devin magistrale: „În general, putem afirma că nu există probleme epuizate, ci numai oameni care sînt epuizaţi de probleme“ (p. 35) sau „Dintre cei docili şi umili pot ieşi cu uşurinţă sfinţi, dar niciodată savanţi“ (p. 49).

Această inegalitate de timbru şi tonalitate este dublată de o alta mult mai substanţială: echivocul faţă de unele principii generale. Vom da un singur exemplu, credem însă hotărîtor. Pornind el însuşi să scrie o carte de „generalizări“, deci în ultimă instanţă o carte filozofică, Ramon y Cajal destituie filozofia care, în cîmpul ştiinţelor biologice, ar oferi doar „generalizări seducătoare“, „numai soluţii verbale, lipsite de utilitate si de conţinut pozitiv“ (p. 23). „Discursul“ lui Descartes e trecut nu fără ironie, printre „acele panacee ale cercetării ştiinţifice“ care „sînt excelente mai ales pentru ca să stimuleze gîndirea, dar în nici un caz nu sînt eficiente pentru a te învăţa să descoperi“ (p. 23). Nu e aici numai negarea propriei forme de exprimare, ci o ciudată subestimare a gîndirii, a fanteziei creatoare a capacităţii de a trece de la particular la general, fără de care nu există ştiinţă şi n-ar fi existat nici... Ramon y Cajal! Din fericire, îngustimea unui asemenea punct de vedere este din plin anulată în capitolele următoare. Formulările prin care se realizează această întoarcere cu 180°, ele însele inegale, sînt numeroase, unele emfatice, altele simple, în sfîrşit, altele pline de întortocheri şi reverberaţii. Majoritatea însă au o enunţare cel puţin la fel de convingătoare ca sunetul sentinţelor „antifilozofice“.

Pasionat şi la fel de categoric în ipostaze opuse, Ramon y Cajal se neagă succesiv şi, tot de atîtea ori, se reconstruieşte de-a lungul paginilor cărţii, printr-o frază cînd scrobită, cînd vibrînd de un patetism surprinzător.

În „Drumul spre ştiinţă“ găsim pagini în care arta este opusă ştiinţei, la un mod inexplicabil pentru un pasionat cititor al lui Goethe şi Cervantes. Ramon y Cajal pare a uita că, la 20 de ani, a scris o nuvelă pe care azi, după aproape un secol, o putem socoti o excelentă bucată de *science-fiction*. Nuvela apare, în plus, ca o prefigurare a propriului său viitor, întrucît e vorba de un călător pe planeta Jupiter, care cercetează acolo creierul unor fiinţe vii, asemănătoare omului, dar de zece ori mai perfecte. Ramon y Cajal pare a uita nu numai nuvela din tinereţe, ci şi îndeletnicirile lui literare ulterioare. În consecinţă, în unele pagini ale savantului arta este privită cu mult scepticism, ea „nutrindu-se din limitatul teren al sentimentului şi fiind mărginită la conceptul obişnuit al universului“. Totul în artă a fost epuizat şi „adevărata originalitate se găseşte numai în ştiinţă“ (p. 63). Bineînţeles, aceste poziţii sînt nu numai atenuate, ci anulate cu dezinvoltură. Anulate şi prin afirmaţii, dar mai ales prin înaltele şi realele virtuţi artistice ale capitolului IV al cărţii, în care întîlnim pe *scriitorul* de incontestabilă valoare, acelaşi Ramon y Cajal. Paginile respective sînt, fără îndoială, cele mai bogate şi mai împlinite din întreg volumul, nu numai din unghiul artistic, ci şi din acela al interesului ştiinţific. Această galerie, în care sînt portretizate cîteva tipuri de psihologii din lumea ştiinţifică — contemplativii, megalofilii, fabricanţii de teorii ş.a.m.d. — este mai convingătoare şi mai „utilă“ decît toate „regulile şi sfaturile“ risipite, în vestimente atît de contrastante, în restul cărţii.

Scînteierile şi umbrele pseudo-reţetarului pentru obţinerea succesului în ştiinţă — de la apariţia primei ediţii a cărţii se împlinesc 70 de ani — îşi certifică, în ciuda vîrstei şi a derutantelor oscilaţii pe care le includ, actualitatea şi interesul.

Probabil pentru că inegalităţile acestei cărţi nu sînt rezultatul unor omisiuni sau inadvertenţe, ci traducerea unei drame spirituale de sinceritatea căreia nu ne putem îndoi. Ce elemente, şi în ce măsură, vor fi contribuit, într-o ţesătură complexă, la geneza şi desfăşurarea dramei care se simte ca un abur conclusiv, în lectura paginilor lui Ramon y Cajal? Desigur, ciocnirea dintre ambiţia de a scrie o carte de tipul „Introducerii în metoda experimentală“ a lui Claude Bernard şi apartenenţa la un spirit şi o cultură acartesiană. Ca şi încercarea de a împăca temperamentul excesiv solar al spiritualităţii spaniole cu rigorile unei ştiinţe — morfologia, care, într-un grad accentuat, e nevoită să facă abstracţie de mişcare. Şi multe alte „imponderabile“, la care fragilul şi cutezătorul spirit uman este atît de sensibil, trebuie să fi alcătuit confluenţe ce au alimentat drama unei vieţi, a cărei durată continuă să se oglindească nu numai în tomurile de neuromorfologie, ci şi în paginile acestui paradoxal volum, tradus cu evidentă pasiune şi real talent de către dr. Ştefan Iacob.

Dr. Al. LUNGU

Prof. dr. TUDOR BUGNARIU despre

INTELECTUALITATEA ȘI AFIRMAREA SPIRITUALĂ A NAȚIUNII NOASTRE SOCIALISTE

În stadiul actual de evoluție a societății noastre rolul intelectualității sporește, conferind acestei categorii sociale atributul înalt de factor activ în făurirea civilizației socialiste.

Conferința Națională a partidului a subliniat prețuirea pe care statul și poporul nostru o acordă intelectualilor, precum și sarcinile de onoare ce revin acestora. În țara noastră, unde întreg poporul parcurge un amplu proces de intelectualizare, unde știința este instrumentul acreditat în viața politică. socială și economică, unde competența se află la loc de cinste, iar crearea de inteligență este situată la rangul de politică de stat, intelectualitatea găsește cîmpul celei mai largi activități pentru elaborarea, comunicarea, prelucrarea și aplicarea în viață a tuturor valorilor spirituale.

— *Care considerați a fi caracterul emulației ce caracterizează intelectualitatea din țara noastră ?*

— Creșterea funcției sociale a intelectualității noastre este determinată de specificul societății socialiste, care se construiește în mod conștient, pe baza și cu ajutorul științei și al întregului tezaur de valori culturale umaniste create în cursul istoriei multimilenare a societății.

Semnificativ este faptul că actuala dezvoltare a științei și tehnicii nu este numai o creștere cantitativă, ci esențialmente calitativă, așa cum o atestă, de pildă, descoperirile epocale din domeniul fizicii nucleare, al biologiei, și, nu în ultimul rînd, al ciberneticii.

Nu mai puțin însemnate sînt cerințele ridicate în fața științelor sociale de procesul construirii socialismului. Caracterul conștient al acestui proces a conferit și acestor științe o schimbare de ordin calitativ. Rolul științelor sociale a crescut, în mod obiectiv, și în raport cu științele naturii și cele tehnice. Orientarea dezvoltării științelor naturii, perspectiva dezvoltării armonioase a științelor tehnice, legarea lor de cerințele progresului social a devenit o sarcină a științelor sociale, care, fundamentate pe concepția marxistă despre lume, pot prevedea tendințele legice ale dezvoltării societății și pot asigura acțiunea socială necesară realizării lor.

— *Puteți să apreciați modul în care intelectualitatea română s-a dovedit receptivă la cerințele dezvoltării sociale contemporane ? Prin ce se caracterizează activitatea ei în zilele noastre ?*

— Întrebarea este binevenită pentru sublinierea specificului intelectualității noastre actuale. Nu încape îndoială că o serie de trăsături ale intelectualității și ale activității ei sînt comune intelectualilor din toate timpurile și din toate orînduirile sociale. *Ceea ce caracterizează activitatea intelectualității noastre în ansamblu este atașamentul ei față de cauza dezvoltării societății noastre, receptivitatea ei față de ceea ce este nou, efortul ei de a înțelege cerințele prezentului prin prisma dezvoltării viitoare, de a acționa în lumina ideilor umanismului socialist*. Se poate vorbi, în perioada actuală, de schimbarea atitudinii intelectualilor față de societate și a societății față de ei, în ambele sensuri avînd loc schimbări fundamentale. *Odată cu victoria socialismului, înlăturîndu-se vechile clase și antagonismul din societate, în fața intelectualității nu se mai pune opțiunea pentru o clasă sau alta, ci opțiunea pentru nou sau pentru vechi* și, în imensa ei majoritate, intelectualitatea noastră a optat pentru ceea ce reprezintă noul.

În felul acesta, pentru prima dată în istorie, interesele intelectualității sînt identice cu acelea ale poporului, munca și talentul ei servind în mod obiectiv dezvoltării și afirmării națiunii noastre socialiste, în ansamblu.

— *Rezultă, în consecință, că, actualmente, ea are un caracter unitar.*

— După cum în procesul construcției și desăvîrșirii construcției socialiste se formează unitatea politică și ideologică a întregii noastre societăți, tot astfel se încheagă tot mai mult unitatea de interese și de aspirații a întregii noastre intelectualități, în cadrul unității de interese fundamentale și de aspirații ale națiunii noastre socialiste.

Pe fundalul acestei unități însă, putem desprinde unele variații neesențiale : în societatea noastră își aduc contribuția la construcția culturală socialistă intelectuali din generațiile mai vechi, care și-au însușit țelurile partidului încă din perioada de ilegalitate, a pregătirii revoluției socialiste și a preluării puterii politice, alături de intelectuali, tot din aceleași generații care, inițial, din convingeri patriotice, iar mai tîrziu socialiste, s-au înrolat în marea operă a construirii societății noi ; și, în sfîrșit, noua intelectualitate, produs al societății noastre socialiste. Animate de un cald patriotism, toate aceste categorii de intelectuali contribuie la construirea socialismului, iar deosebirile dintre ele sînt mai mult de ordinul experienței, al condițiilor anterioare de viață și al vîrstei. Variațiile din cadrul fiecărei categorii nu sînt atît de mari, încît este destul de greu să se atribuie o caracteristică sau alta unei categorii, în afară de cele amintite. Fără îndoială, *intelectualitatea nouă este mai dinamică, manifestă un spirit critic mai ascuțit ca urmare a caracteristicilor de vîrstă, dar aceste trăsături le găsim, de asemenea, și la numeroși intelectuali care și-au însușit marxismul după Eliberare.* Principalul este însă alinierea tuturor acestor categorii, în mod unitar și din convingerea că prin munca și strădania lor neobosită servesc cauza progresului patriei noastre și a lumii întregi.

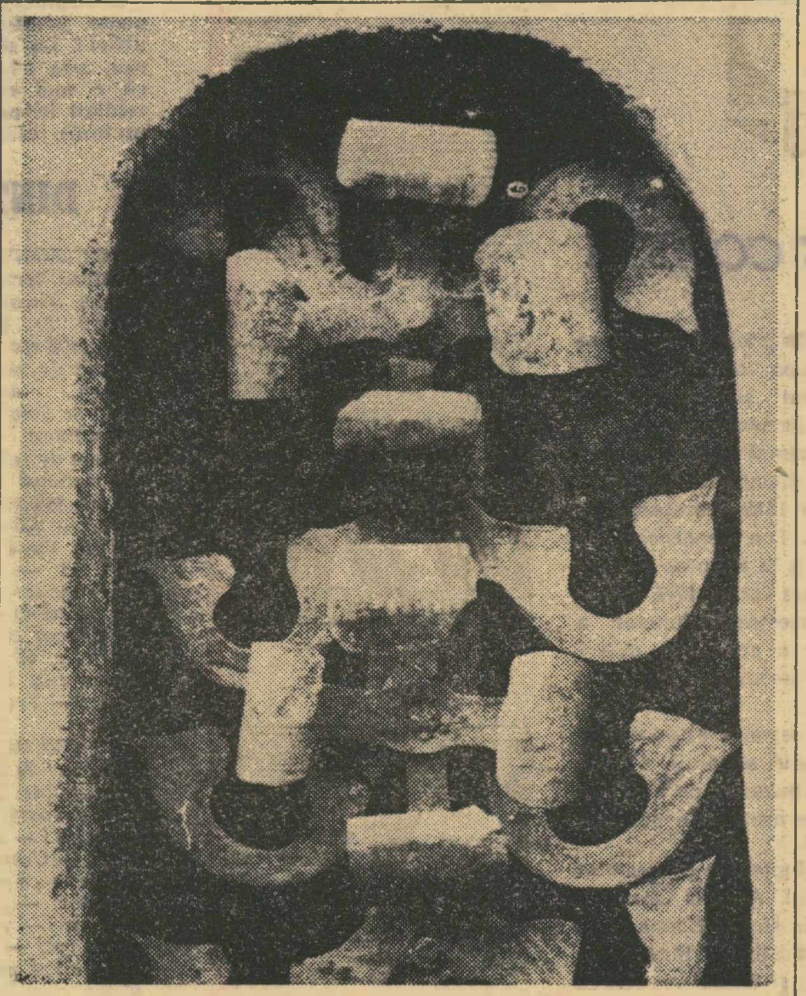
— *Din această perspectivă a cerințelor pe care partidul le exprimă față de toți făuritorii bunurilor materiale și spirituale ale societății noastre, intelectualității ce răspundere îi incumbă ?*

— Intelectualitatea noastră socialistă trebuie să fie, alături de toate forțele creatoare conduse de partid din țara noastră, purtătoare a tendinței de afirmare spirituală a națiunii noastre socialiste în spiritul patriotismului, al umanismului și al internaționalismului socialist. Ea are răspunderea importantă a efortului de a-și ridica creația și eforturile la nivelul cerințelor dezvoltării actuale și de viitor ale societății noastre socialiste, care nu pot fi rupte de cerințele puse științei și culturii pe plan mondial ; *ea are răspunderea pentru orientarea umanistă a activității sale și, întrucît știința și cultura în general, crescute din forțele creatoare ale fiecărei națiuni, prin specificul lor, depășesc limitele naționale, ea are răspunderea contactului activ și rodnic cu știința mondială.* Este adevărat că, datorită antagonismului dintre națiuni, izvorît în ultimă instanță din existența pe o mare parte a globului a antagonismelor de clasă, schimbul cultural este frînat într-o oarecare măsură, dar intelectualitatea noastră trebuie să militeze pentru realizarea unei atmosfere de înțelegere între oamenii de știință din țările cu sisteme sociale și politice deosebite și, în primul rînd, cu aceia din țările socialiste.

Dar mai mult decît atît, prin însăși activitatea lor creatoare, intelectualii au o sporită răspundere în orientarea creației culturale spre cerințele viitorului. Această responsabilitate complexă intelectualitatea nu și-o poate asuma singură. *Au trecut timpurile cînd numai patriotismul singur al unor oameni de știință din țara noastră a putut determina asigurarea materială a înfloririi domeniilor de știință și cultură pe care le-a ilustrat.* În condițiile actuale ale dezvoltării științei, ea a devenit o problemă de stat, statul fiind acela care trebuie să asigure baza materială a cercetării științifice, a dezvoltării literaturii și artei, a înfloririi întregii culturi.

La rîndul ei, societatea trebuie să creeze climatul necesar dezvoltării impetuoase a științei și a culturii în general, climatul unor dezbateri largi, libere, neîncorsetate de considerente administrative, al criticilor constructive și al libertății de opinie, în limitele intereselor fundamentale ale societății noastre socialiste. Aceasta este însăși ambianța de efervescență creatoare promovată și cultivată de societatea noastră, în care-și dezvăluie și materializează aptitudinile un întreg popor.

Convorbire realizată de Georgeta RUȚĂ

Veche feronerie românească

(Urmare din pagina 1)

modus vivendi al epocii istorice pe care o parcurge poporul nostru în realizarea nobilelor sale aspirații de fericire și civilizație.

Există o consonanță stimulatoare între fundalul social al orînduirii noastre, pe care se proiectează existența cotidiană a fiecăruia, și filozofia acestei existențe, sensul ei.

A trăi sub sensul noului nu constituie astăzi numai marca vizionarului, a înainte-mergătorului de geniu, ci o necesitate vitală, o cerință generalizată la întreaga societate.

Fenomenul acesta complex, caracteristic societății noastre în ansamblul ei îndeosebi în ultimii ani e pe deplin explicabil din moment ce **în fruntea acestui proces, ca avangardă a lui, se situează Partidul Comunist Român — conducătorul întregii vieți sociale.**

Recunoscut și stimat unanim ca păstrătorul și continuatorul cel mai fidel al tuturor tradițiilor viabile de luptă, de civilizație materială și spirituală, partidul reprezintă totodată forța novatoare primordială, deschizătorul de drumuri noi în economia, știința și cultura țării noastre. Prin aceasta înțelegem creatorul climatu-

Avangarda noului

lui politic, ideologic, material și moral care favorizează și călăuzește deliberat și sistematic afirmarea gîndirii și acțiunii temerare a tuturor membrilor societății — făuritorii valorilor materiale și spirituale necesare vieții noastre tot mai înfloritoare.

O asemenea primăvară a înnoirii s-a instaurat ca o permanență a activității noastre multilaterale mai ales o dată cu acea „vară fierbinte" a lui 1965, cum a fost denumit pe drept cuvînt anotimpul celui de al IX-lea Congres al Partidului nostru.

E o fericire pentru partid, pentru poporul român, pentru cauza construcției socialiste din țara noastră — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la consfătuirea care a avut loc recent la C.C. al P.C.R. — **faptul că Congresul al IX-lea, Comitetul Central au pășit hotărît pe calea lichidării tendințelor conservatoare, de rigiditate și anchilozare în viața economică, socială și politică.**

Promovarea spiritului înnoitor, dinamic, de perfecționare neîncetată a conținutului și desfășurării tuturor proceselor vieții noastre devine astfel pentru noi toți **o filozofie pe care o profețim și o profesăm zi de zi.** Ca forța unui rîu în exploziile de energie ale unor salbe de hidrocentrale, în toate manifestările politicii interne și externe a partidului nostru recunoaștem cursul impetuos și sigur imprimat de programul vast elaborat de Congresul al IX-lea. Expresia sa cea mai vie, mai pregnantă a constituit-o Conferința Națională a partidului din decembrie 1967. Prin măsurile adoptate, prin implicațiile largi în viața socială a țării, în economie, știință și cultură, Conferința ne apare, mai ales în perspectiva programului concret de acțiune conținut de expunerea recentă a secretarului general al C.C. al P.C.R., ca un nou flux de afirmare a energiilor națiunii noastre.

Operațiunea unanimă și adeziunea de inimă și conștiință a tinerei generații față de o politică în care vede suportul cel mai sigur al manifestării virtuților sale esențiale — dinamismul și receptivitatea la înnoire — confirmă nu numai cuvintele profetice ale lui Engels despre partidul comunist („Noi sîntem partidul inovatorilor iar tineretul îi urmează mai cu dragă inimă pe inovatori"), ci și împlinesc peste veac aspirația atîtor generații care în anii tinereții au căutat cu înfrigurare un reazem pentru setea lor de ideal și de acțiune.

Mărturisirea aceasta de credință o face, e adevărat, un om tînăr. într-o publicație de tineret, dar un om tînăr care în permanență are în privire imaginea frunții tatuate de timp a bătrînului savant, cărturar, muncitor, îngemănîndu-se asupra planșetei, microscopului, mașinii moderne, cu fruntea marmoreană a tînărului care face primii pași în știință, în cultură, în producție, în viață ; o spune un tînăr în memoria căruia răsună ca un imn adus acestei înnoiri a țării versurile pline de tinerețe și încredere ale marelui patriarh al culturii noastre, Tudor Arghezi :

A ! Bunădimineața, Primăvară !
Iar proaspătă te-ntorci în țară,
Tu fragedă, și ea întinerită,
În țara din răspîntii verzi, fii binevenită.
. . . .
Dă-i mîna, copilandră de-a pururea fecioară,
Că vă-ntîlniți depline, acum întîia oară,
La început de vremuri, nădejdi și învieri,
Două-nfloriri de muguri și două primăveri.

UMORUL LUI LUCIAN BLAGA

Pînă în anul 1965, cînd a apărut la Editura Tineretului cartea sa de amintiri „Hronicul și cîntecul vîrstelor“, cred că am avut despre umorul lui Lucian Blaga o concepție cel puțin insuficient documentată și numai unilateral formulată. Stilului de umor pe care i-l cunoșteam din contactul direct în anii studenției nu-i căutăm origini mai îndepărtate. L-am considerat, pur și simplu, stilul *său* de umor — și atîta tot. Citind însă „Hronicul...“ mi-am dat seama că la Lucian Blaga acest stil de umor are și alte rădăcini. Este vorba, expresia mi se pare pe alocuri forțată, dar un sîmbure de adevăr cuprinde în ea, — este vorba despre un fel de ereditate a umorului...

O întîmplare.

Universitatea din Cluj era refugiată la Sibiu. Cu sprijinul nu numai moral al rectorului de pe atunci, profesorul Iuliu Hațieganu, al decanului Facultății de litere și filozofie, profesorul Constantin Daicoviciu, al profesorului nostru de estetică, Liviu Rusu, al celui de literatură română modernă, D. Popovici, al profesorului Victor Papilian, ca și al altora, cu sprijinul tuturora și din imboldul tinereții noastre, s-a constituit din cadrele universității un cerc literar. Purta numele lui Octavian Goga. Era condus de Lucian Blaga. Din el făceam parte mulți, de pe la toate facultățile, nu numai de la litere. Așa, spre exemplu: Ovidiu Drimba, Radu Stanca, Ioanichie Olteanu, Ion Oană, Ion Negoițescu, Romeo Dăscălescu, Cornel Regman, Ion D. Sîrbu, Petre Hossu, Ștefan Augustin Doinaș, Nicolae Pîrvu... și mai mulți încă, nu-mi vin acum toți în minte. Lecturi și discuții admirabile. Eheu, fugaces... Am avut și o revistă a noastră: „Curțile Dorului“. Abia am izbutit s-o botezăm. Se opunea Tao — adică Blaga. Știa că nu facem această propunere din vreun fel de lingușire. O făceam pentru că, în arderea tinereții noastre, noi toți eram la niște curți ale dorului, dar, dată fiind apropierea de titlul unui volum al său, nu vroia ca să pară o lingușire, pe care el s-o și accepte. Dar pînă la urmă tot noi l-am învins pe Tao! La redactarea materialului ne căzneam fiecare, dar materialul era văzut și de Blaga. Într-unul din numere, un coleg de la Litere a scris la „Cronica literară“ două recenzii la două romane apărute aproape concomitent: „Prăvale baba“ de Ionel Teodoreanu și „Domnișoara Ana“ de Ion Agîrbiceanu. Romanul lui Ionel Teodoreanu era foarte aspru criticat: literatura bomboanelor fondante, sirop pentru domnișoarele de pension etc. etc. La Biblioteca Universității era funcționară, ca proaspătă absolventă, fiica lui Ion Agîrbiceanu. Era o fată blondă, frumoasă în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, scăpărător de inteligentă. Fiecare discuție cu ea era o reglare de spirit. Cel mai mult era văzut împreună cu ea exact... autorul acelor două recenzii. Felicitările și invidia noastră. Dar ar fi putut el oare să scrie despre romanul tatălui ei cu tonul acidulat cu care a scris despre romanul lui Ionel Teodoreanu? În ziua în care s-a făcut broșarea ei, aproape fiecare și-a luat, încă de la tipografie, unde s-au dus grămadă, nerăbdători, și și-a apucat cîte un exemplar „cald“... Veneau în sus, spre Universitate. Lucian Blaga și cu mine coboram dinspre Bedeus 7, locuința de atunci a lui Lucian Blaga. Terminaserăm „colaborarea“ din ziua aceea. Pe mine mă dureau degetele de scris și Tao era parcă și el obosit de dictat. Și trebuia, pare-mi-se, să se ducă și la „Astra“. Pe „Breter“, în dreptul parcului Astrei, ne întîlnim cu grupul care venea de la tipografie cu reviste „calde“. După ce l-au salutat, criticul literar cu cele două recenzii l-a întrebat repede:

— Dom' profesor! Ați văzut revista?

M-am uitat la Lucian Blaga. Ochii i-au strălucit deodată altfel, buzele au desenat pe ambele părți ale gurii arcuri de zîmbet, dar nu îndoite în jos, a dispreț, ci, amîndouă, în sus, cu căldură, a înțelegere și fixînd astfel cald pe interlocutor i-a răspuns tot scurt:

— Da... și am înțeles: Teodoreanu, Prăvale baba; Agîrbiceanu, prăvale fata...

Cunosc un caz în care umorul lui Lucian Blaga s-a rostit și fără nici un cuvînt.

Examenele se dădeau de obicei numai în scris. Dar pe cei mai apropiați ne cunoștea din multele discuții, de la seminar ori din plimbările prin parc și teza asta era o simplă formalitate.

Era prin iunie. Mă îndrăgostisem pînă peste urechi de o fată excepțional de frumoasă și am izbutit să obțin o întîlnire, cu promisiunea unei plimbări prin parcul „Sub Arini“. Trebuia să ne întîlnim a treia zi, în capătul parcului, la ora patru și jumătate. Nu mai călcam pe pămînt, parcă zburam de fericire. Dar am uitat că a treia zi aveam examen cu Blaga, scris, la ora... patru. Am vrut să renunț la examen. Mai era o sesiune și în toamnă, dar în dreptul clădirii Universității m-a întîlnit, a început să mă întrebe ceva despre niște șpalturi de la „Dacia Traiană“ și n-am mai putut fugi. Fix la patru, cu punctualitatea lui obișnuită, ne-a dat subiectul: „Ce este Arta“? Subiect bine cunoscut, discutasem diverse definiții și în afară de curs și seminar, în pauzele „colaborării“ noastre, dar... la ora patru și jumătate, în capătul parcului mă aștepta fata. Prima întîlnire! Am scris titlul, apoi, după cîteva minute în care un lup într-o cușcă ar fi fost mai calm

ca mine, am scris o singură fraza, am pus un asterisc, cu eterna paranteză, am semnat această definiție proprie, iar jos, în zona notelor sublineare, sub o scurtă orizontală și după un alt asterisc, totul după toată rînduiala științifică, am scris cîteva cuvinte. Am luat foaia și am depus-o pe catedră, unde Blaga începuse să citească într-o carte primită de curînd. S-a uitat mirat la mine:

— Gata?

— Da.

S-a uitat la fraza de sus, a citit cele cîteva cuvinte de jos, de după asterisc și mi-a pus nota pe teză: „Foarte bine“. Dar n-a pus-o în colțul de sus al tezei, cum o punea în mod obișnuit, ci jos, la sfîrșit, după explicația mea. Și n-a spus nici un cuvînt. A continuat să citească, zîmbind.

Pe teză era scris: „Arta este o evanghelie care trebuie trăită, nu comentată“, iar jos, după asterisc: „E iunie, am douăzeci și trei de ani și peste o jumătate de oră prima întîlnire cu cea mai frumoasă fată din lume!“ Și urma, pe foaie... nota „Foarte bine“, dar scrisă de Lucian Blaga. Umorul lui... și marea-i înțelegere!

A fost Lucian Blaga „rece“? Nicidecum! Dar a avut stilul său propriu de umor, pe care nu și-l cheltuia în monedă măruntă, ci ara și cu semnificații precise și adînci.

Peste ani și ani, ucenici ai lui, admirăm și acest aspect al umorului, aproape necunoscut de la distanță.

I. V. SPIRIDON

VIS COMICA

— Societatea romană se compunea din batracieni, plebeieni și sclavi care aveau dreptul să tacă.

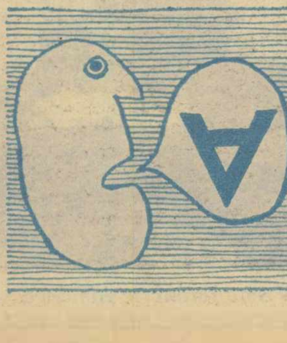
— Primul ocol al lumii a fost făcut de Magellan, care în 1519 descoperă băcăniile. Din nenorocire a fost ucis în Filipine și echipajul s-a întors fără el. Cu toate acestea, defunctul a păstrat o amintire destul de frumoasă echipajului său.

— Australia este celebră în canguri săltăreți. Aceștia au un buzunar pe burtă în care se ascund în caz de pericol.

— Montaigne a inventat rugby-ul. A scris „Eseuri“. Trăia în strada Boétie. Vorbea tot atît de bine franceza ca și latina pentru că a avut o doică latină.

SIC!

Din serialul de panseuri pe care ni le oferă, pagină de pagină, lucrarea „De la cuviință la etichetă“ (autori Anca Bursan, Gheorghe Panco; redactor — Gheorghe Marin), cititorii noștri s-au amuzat mai ales pe seama agramatismului și ipostazelor ridicole în care se hazardează autorii. De data aceasta vor putea să se convingă de cîtă „etichetă“ a expresiei sînt capabili să uzeze cînd e vorba să ne inițieze în respectarea etichetei:

Marele naturalist englez Charles Darwin (1809—1882), cel care și-a legat numele de teoria evoluției speciilor, povestește unele amănunte din călătoria sa la bordul vasului Beagle. Între altele, descrie și unele stranii moravuri din America de Sud. Constatînd că fetele cu sînge pur spaniol le disprețuiau pe cele care aveau printre strămoși și băștinași, Darwin a întrebat care este cauza acestui dispreț.

— Își mănîncă păduchii, i s-a răspuns.

— Dar, protestă naturalistul mirat, am văzut că și voi vă prindeți păduchii și-i băgați în gură!

— Sigur, a venit replica cu oarecare agasare de așa puțină înțelegere, îi omorîm între dinți, dar după aceea îi scuipăm, nu-i mîncăm.

Și nimeni nu ar fi putut-o convinge pe tînăra spaniolă că legea de etichetă în care fusese crescută era absurdă: să poți avea păduchi, să te poți aduna cu prietenele ca să-i prinzi, să-i poți lua în gură și strivi între dinți, dar să decazi, devenind demn de dispreț dacă-i înghiți!

Eticheta împotriva căreia s-au ridicat gînditorii și scriitorii dornici să trăiască mai liberi, să nu le fie îngrădită orice mișcare!

Și totuși eticheta este o necesitate!

Cînd dăm mîna cu cineva, întindem dreapta. De ce nu stînga? Eticheta o cere.

Se poate întreba: dar dacă am da, la alegere, dreapta sau stînga, ar avea vreo importanță?

Dar atunci de ce să dăm mîna? Tot eticheta o cere. Și dacă nu dăm mîna, ce se-ntîmplă?

Nimic, dar cum salutăm?

Oricum! ni se poate răspunde.

Oricum, e bine, numai să știe toți despre ce este vorba. Unul scoate pălăria ca să salute, altul, care o ținea în mînă, o pune pe cap, tot ca să salute. Unul înclină capul, altul îl întoarce într-o parte, luîndu-și privirea de pe cel pe care l-a întîlnit. Un al treilea își suflă nasul în semn de salut, în timp ce o persoană mai directă și mai energică scuipă, tot ca să salute. Cum să mai știm vreodată dacă cineva ne-a salutat sau nu?

Să presupunem că întîlnim un om pe stradă. Politicos, suflăm nasul, felul nostru de a saluta. Omul ne scuipă. Bun, ne gîndim noi, ne-a răspuns la salut. Cu un zîmbet îi spunem:

— Ce bine-mi pare că te întîlnesc!

— Ți-am făcut doar semn că sînt grăbit. De ce mă oprești?

— Grăbit? Semn? Care semn?

— Cînd scuip pe cineva înseamnă „te salut în treacăt, sînt grăbit“.

— Iartă-mă, ne scuzăm amabil. Îi tragem o palmă, explicăm că înseamnă „succes unde mergi“ și plecăm mai departe.

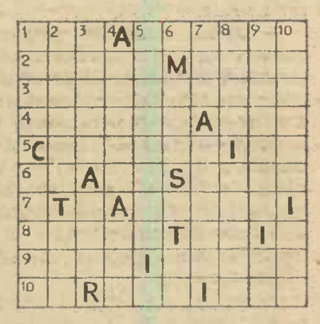
Dacă cumva povestea se petrece în Texas, prietenul nostru scoate pistolul și ne nimerește în inimă.

— Asta înseamnă „adio“! adaugă, pentru sine.

Da, fără etichetă relațiile dintre oameni ar fi un haos. Eticheta este nu numai necesară, ci indispensabilă. Dar eticheta limitată la rosturile ei, o unealtă, nu un stăpîn!

Regulile etichetei nu se discută. Politețea se poate justifica, eticheta nu. Este așa și nu-i altfel! La noi se salută scoțînd pălăria. Bine, rău, asta e! Degeaba ar vrea cineva să susțină că e mai rațional să-ți sufli nasul (că dacă celălalt îți adresează cuvîntul să nu vorbești ca un fonf), tot cu scosul pălăriei rămîne.

DINTR-UNA-NTR-ALTA

ORIZONTAL: 1) Masă tîrzie. — Goluri lucrate fin (masc) 2) Vorbă cu subînțelesuri. — Loc de parcare pentru... autoturiști! 3) Sclavii amănuntelor. 4) O poveste de iubire... — Prietenul familiei. 5) Știutori de carte. — Întreite! 6) Una după alta (ETC!)! — Sînt în canastă! — Un semn făcut cu capul. 7) Dă ordine (abr) — E un cîntec. — Luări de poziție! 8) Cîștigat cu banii. — Au nume comun. — E în aer (abr) 9) Au, dar nu dau. — Întindere de picioare (pl) 10) Jocul cu focul. — A înainta cu greu! — Trage ca un cal (pl.).

VERTICAL: 1) — Se face de rîs. — N-are pic de nerv! 2) Viitorul cel mai apropiat. — A lucra pe margine. 3) Trecută în carnet. — Două suprafețe despărțite printr-un teu! 4) Vopsea polindromică! — Mîngîierea vîntului. 5) Vînzări cu public! — Creează atmosferă. 6) Sînt în dilemă — Un muc ce s-ar vrea mare. — O așezare a oamenilor — E gol pe dinăuntru. 7) Prozator francez. — Au un sprijin și ei! 8) Esența materiei (pl) — Face impresie. 9) Margini netezite. — A cîrpi pe mijloc. 10) Nonconformiști! — Un nume sfînt!

Constantin BUTIȘCA

ONU DICȚIONAR (II)

Dintre cele mai importante documente elaborate și adoptate de Adunarea generală a O.N.U. reamintim următoarele: Declarația universală a drepturilor omului, în anul 1948, Declarația privind coexistența pașnică a statelor, în anii 1957 și 1958, Declarația cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, în anul 1960, Declarația cu privire la abolirea discriminării rasiale, în anul 1963, Declarația privind educația tineretului în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare, în anul 1965 etc.

Prin acorduri interguvernamentale s-a hotărît înființarea diferitelor instituții specializate din sistemul Națiunilor Unite, în vederea dezvoltării cooperării internaționale în domeniile economiei, științei, culturii, sănătății etc. Fiecare instituție specializată a O.N.U. este o organizație internațională, cu caracter interguvernamental, avînd un statut propriu și desfășurîndu-și activitatea în mod independent, sub conducerea organelor pe care și le desemnează în acest scop. Acordurile care stabilesc relațiile acestor instituții specializate cu Organizația Națiunilor Unite sînt aprobate de Consiliul economic și social al O.N.U., de Adunarea generală a O.N.U. și de organul de conducere al instituției respective. Activitatea instituțiilor specializate din sistemul Națiunilor Unite este coordonată de Consiliul economic și social, cu scopul de a se evita preocupările paralele, repetarea unor acțiuni etc.

Principalele instituții specializate din sistemul Națiunilor Unite sînt următoarele:

ORGANIZAȚIA INTERNAȚIONALĂ A MUNCII (O.I.M.), care a fost creată în anul 1919 și a funcționat mult timp pe lîngă Liga Națiunilor, a devenit în anul 1946 instituție specializată a O.N.U. In conformitate cu prevederile statutului său, O.I.M. își propune să contribuie, prin convențiile și recomandările pe care le elaborează, la creșterea nivelului de viață și la îmbunătățirea condițiilor de lucru ale muncitorilor, prin reglementarea timpului de muncă, combaterea șomajului, ocrotirea minorilor și femeilor etc.

Republica Socialistă România este membră a O.I.M., din care fac parte în prezent 114 state.

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU ALIMENTAȚIE ȘI AGRICULTURĂ (F.A.O.) *a fost înființată în anul 1945, la Conferința de la Quebec și are în prezent 110 membri, între care și România, cu începere din anul 1961. Avînd rolul statutar de a contribui la creșterea randamentului producției agrare, în vederea dezvoltării economice a statelor membre, F.A.O. elaborează studii asupra problemelor de agricultură, alimentație, economie forestieră, pescuit etc., sprijină organizarea de manifestări științifice internaționale în aceste domenii, acordă asistență tehnică statelor membre, la cererea lor, stimulează schimburile de informații, de materiale documentare, de specialiști etc. Sediul F.A.O. este la Roma.*

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ (U.N.E.S.C.O.) a fost creată în anul 1946, la Conferința de la Londra. U.N.E.S.C.O. are în prezent 122 membri și sediul său permanent este la Paris. România este membră a U.N.E.S.C.O. începînd din anul 1956, iar din 1962 și pînă în prezent este membră a Consiliului executiv al U.N.E.S.C.O., care este compus din reprezentanții a 30 de state membre și conduce activitatea Organizației între două sesiuni ale Conferinței generale, ce se întrunește o dată la doi ani. Conform Actului său constitutiv, U.N.E.S.C.O. urmărește să contribuie la menținerea și consolidarea păcii prin dezvoltarea cooperării internaționale în domeniile educației, științei și culturii. In acest scop organizează congrese internaționale și reuniuni de experți, elaborează studii de sinteză, sprijină dezvoltarea schimburilor de informații și de specialiști, acordă asistență tehnică statelor membre, la cererea acestora etc.

ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII (O.M.S.) *a fost înființată în 1948, are sediul permanent la Geneva și reunește 122 state membre. România este membră a O.M.S. și a ocupat diferite posturi în conducerea acestei organizații. O.M.S. are ca scop, conform statutului, să coordoneze activitatea internațională în domeniul apărării sănătății, în combaterea bolilor epidemice sau endemice, în ocrotirea mamei și copilului.*

ORGANIZAȚIA METEOROLOGICĂ MONDIALĂ (O.M.M.) *a fost creată în anul 1947 și a devenit instituție specializată a O.N.U. începînd din anul 1951. Scopul O.M.M., definit în statutul său, este de a sprijini colaborarea internațională pentru stabilirea unei rețele largi de stațiuni de observație meteorologică și a unui sistem de schimb rapid de informații în acest domeniu. România este membră a O.M.M.*

ORGANIZAȚIA AVIAȚIEI CIVILE INTERNAȚIONALE (O.A.C.I.), *înființată în anul 1944, a devenit instituție specializată a O.N.U. în anul 1947. Această organizație își propune să contribuie la dezvoltarea navigației aeriene internaționale, să stimuleze și să sprijine dezvoltarea mijloacelor de transport aerian și crearea unor condiții avantajoase, din punct de vedere economic, în transportul aerian internațional. Începînd din anul 1965 România este membră a acestei organizații, din care fac parte 110 țări.*

UNIUNEA POȘTALĂ UNIVERSALĂ (U.P.U.), *organizație interguvernamentală înființată în anul 1874 sub denumirea de Uniunea Poștală Generală, a devenit instituție specializată a O.N.U. începînd din anul 1947. Are sediul permanent la Berna și cuprinde 125 de țări membre, printre care se numără și România. Statutul U.P.U. prevede ca scop al organizației încurajarea colaborării internaționale în domeniul schimburilor poștale și sprijinirea serviciilor poștale naționale și internaționale.*

BANCA INTERNAȚIONALĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE (B.I.R.D.), *creată în anul 1944, are ca scop acordarea de credite pe termen lung țărilor membre, în vederea reconstrucției și dezvoltării lor economice și pentru încurajarea investițiilor internaționale în scopul valorificării resurselor naturale și al creșterii producției. Creditele pe termen lung acordate de B.I.R.D. sînt date fie din fondurile proprii, fie din împrumuturile lansate de Bancă.*

FONDUL MONETAR INTERNAȚIONAL (F.M.I.) este o instituție financiară interguvernamentală a O.N.U., înființată în anul 1945 și cuprinde 105 țări membre. România nu este membră a F.M.I.

În cadrul Fondului Monetar Internațional statele membre examinează problemele legate de modificările mai importante ale practicilor valutare și ale cursurilor de schimb ale diferitelor monete naționale etc.

AGENȚIA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ENERGIA ATOMICĂ (A.I.E.A.) este organizație interguvernamentală înființată în anul 1957 și singura instituție specializată a O.N.U. care prezintă direct rapoarte anuale Adunării generale a O.N.U. Conform statutului său, A.I.E.A. acordă asistență tehnică statelor membre pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Sediul permanent al A.I.E.A. este la Viena, unde are și un laborator de cercetări. România este membră a A.I.E.A. și reprezentanții români au ocupat diferite posturi în conducerea acestei organizații.

Claudiu IONESCU-BUJOR

Prezența tineretului și studențimii cehoslovace în actualitatea politică a țării lor

În ultima săptămînă ziarele noastre au cuprins un bogat material informativ privind modul în care se desfășoară realizarea hotărîrilor Plenarei din ianuarie a C.C. al P.C. din Cehoslovacia, participarea clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii, sub conducerea P.C.C., la dezvoltarea pe mai departe a construcției socialiste. Întrunit in ziua de 21 martie pentru a discuta o seamă de probleme și măsuri legate de evoluția situației politice, Prezidiul C.C. al P.C.C. a adoptat un comunicat în care salută dezvoltarea activității politice a membrilor de partid și a întregii societăți cehoslovace. Prezidiul a subliniat din nou că actuala mișcare de renaștere reprezintă o mare forță creatoare, capabilă să înlăture nu numai greșelile trecutului, dar să folosească în același timp toate elementele pozitive realizate pînă acum și prin noi acțiuni să contribuie la binele patriei socialiste.

Prezența tineretului în procesul complex de renaștere în societatea cehoslovacă este atestată atît de întîlnirile unui mare număr de tineri cu conducători ai partidului și statului care au prilejuit cunoașterea programului de acțiune al partidului, cît și de ampla dezbatere în legătură cu rolul și locul tineretului și organizațiilor sale în etapa actuală.

Agențiile de presă, de asemenea, ne aduc tot mai multe vești despre acțiunile de adeziune și aprobare ale studențimii cehoslovace față de linia politică a Partidului Comunist Cehoslovac. La 14 martie a avut loc la Universitatea Carolină o adunare, la care au participat tovarășii O. Sik și F. Kriegel, membri ai C.C. al P.C. din Cehoslovacia, prof. dr. J. Hajek, ministrul învățămîntului, prof. E. Goldstücker, prorector al Universității. În cuvîntarea rostită de tovarășul O. Sik și publicată în ziarul „Rude Pravo" din 15 martie s-a subliniat aprecierea pozitivă pe care o acordă partidul acestei inițiative studențești, și s-a manifestat speranța că tineretul va găsi formele cele mai convenabile spre a cîștiga noi puncte de sprijin pentru forțele progresiste din Cehoslovacia.

Studenții aflați în sală au trimis, la sfîrșitul adunării, o telegramă tovarășului Al. Dubcek, prim secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, exprimîndu-și asentimentul lor față de linia politică a partidului.

La 19 martie, anunță agenția C.T.K. într-o convorbire cu reprezentanți ai radioului cehoslovac și ai redacției ziarului „Smena" din Bratislava, Garenčar, președintele C.C. Slovac al Uniunii tineretului din Cehoslovacia, a spus: „Afirmațiile neîntemeiate că studenții doresc să se separe de tineretul muncitor le considerăm drept o născocire. Fiecare student înțelege foarte bine că după terminarea institutului de învățămînt superior va intra din nou în contact cu tineretul muncitor în întreprinderi sau instituții... Ar fi cea mai mare jignire dacă cineva ar dori să atribuie studenților noștri intenția de a se separa de tineretul muncitor sau de intelectualii tehnicieni... Tineretul aflat la studii este tineretul oamenilor muncii din țara noastră, în Slovacia el participă în lunile de vară în brigăzile voluntare, el cunoaște ce înseamnă munca".

Un comunicat al Agenției C.T.K. informează că mii de studenți din Bratislava s-au întrunit la 19 martie într-un mare miting în Parcul de cultură și odihnă din Bratislava la care au participat și cîteva sute de studenți din alte orașe din Slovacia, care au plecat pe jos spre Bratislava, numind marșul lor „Marșul încrederii".

Reprezentanți ai vieții politice și obștești din Slovacia au mulțumit studenților pentru activitatea și inițiativa lor politică.

În Palatul Congreselor din Praga a avut loc la 20 martie o întîlnire a tineretului cu vechi membri ai partidului și cu reprezentanți ai opiniei publice cehoslovace, care s-a desfășurat sub lozinca „Tineretul despre viitorul Cehoslovaciei". Cei prezenți au răspuns la întrebările puse de tineri.

Participanții la întîlnire au adoptat un manifest în care se subliniază: „În țara noastră socialismul a devenit o realitate. Pentru noi problema posibilității reîntoarcerii la capitalism este lipsită de sens și neîntemeiată, deoarece toate realizările bune obținute în această țară în ultimii 20 de ani, în ciuda greșelilor și lipsurilor, decurg din esența societății socialiste".

Într-o cuvîntare televizată la 25 martie, Cestmir Cisar (fost ambasador al R. S. Cehoslovace în România pînă de curînd — nota red.), căruia în prezent i-a fost încredințată conducerea secției de știință, învățămînt și cultură de pe lîngă C.C al P.C.C., vorbind despre „noul program de acțiuni menit să transforme Cehoslovacia într-un stat democratic socialist model" a chemat pe studenți, muncitori și întregul tineret să sprijine în unanimitate tot ceea ce este sănătos, progresist, democratic și socialist.

Tot în ziua de 25 martie, după cum transmite agenția C.T.K., a avut loc mitingul profesorilor, lucrătorilor și studenților de la Facultatea de filozofie a Universității „Komenski" din Bratislava, care s-au declarat de acord cu faptul că Consiliul național slovac s-a pronunțat pentru structura federativă socialistă a statului.

MAPAMOND STUDENȚESC

DEMONSTRAȚIE LA SAO PAULO

Peste 1 500 de studenți brazilieni au organizat o puternică demonstrație pe străzile orașului Sao Paulo cerînd reluarea activității Uniunii naționale a studenților din Brazilia, care a fost interzisă după lovitura de stat din anul 1964. Demonstranții au protestat, de asemenea, împotriva acordului încheiat cu S.U.A. în legătură cu așa-zisul „ajutor" destinat învățămîntului. Acest „ajutor", se subliniază într-una din lozincile purtate de studenți, „pune școala braziliană în slujba nord-americanilor". „Sistemul nostru de învățămînt este total neglijat — au declarat manifestanții — și drept urmare în țară există 60 milioane de analfabeți".

DECLARAȚIA UNIUNII STUDENȚILOR GHANEZI

Uniunea națională a studenților din Ghana a adresat o declarație organizațiilor internaționale de tineret în care solicită sprijinul acestora pentru a se obține ca guvernul Marii Britanii să adopte măsuri hotărîte împotriva regimului rasist rhodesian, condus de Ian Smith. În declarație se exprimă, de asemenea, un protest energic în legătură cu politica dusă de guvernul englez față de regimul rhodesian care, în ciuda protestelor din lumea întreagă, a executat cinci luptători africani pentru libertatea Rhodesiei și a declanșat o campanie de teroare și represiuni împotriva populației africane din această țară.

GREVA DE LA UNIVERSITATEA HOWARD

Peste 2 000 de studenți de la Universitatea Howard, una din cele mai mari universități frecventate de tinerii de culoare din S.U.A., au declarat la 20 martie o grevă de protest pe termen nelimitat împotriva practicilor rasiste promovate aici cu consimțămîntul președintelui Universității, James B. Nabrit jr. Greviștii cer să se procedeze la schimbări radicale în administrația universității, demiterea lui Nabrit și anularea măsurilor disciplinare luate împotriva unor colegi care au participat la acțiuni asemănătoare la începutul acestei luni.

ÎN SEMN DE PROTEST

Federația studenților din Costa Rica a hotărît să se retragă din Conferința Internațională a Studenților (C.I.S.), o organizație cu sediul central în Olanda. După cum se subliniază într-o declarație publicată cu acest prilej, hotărîrea a fost luată în semn de protest împotriva amestecului C.I.A. (serviciul de spionaj al S.U.A.) în activitatea acestei organizații internaționale, căreia i-a pus la dispoziție fonduri pentru a desfășura acțiuni de spionaj și diversiune în rîndurile tineretului universitar din diferite țări.

CRONICA MICROBISTULUI

Nimic despre fotbal (III)

Linişte, s-ascultăm aezii !...

Mi-am obişnuit cititorii să găsească la rubrica microbistului mai ales reflecţii, cuvinte de laudă şi cuvinte critice, idei şi sugestii despre fenomenul sportiv propriu-zis. Apariţiile editoriale cu mai multe sau mai puţine atribute de literatură sportivă le-am consemnat şi apreciat doar sporadic şi în alte coloane ale paginii de faţă. Începînd de vineri, însă, librăriile ne-au oferit o carte care mă determină să sfidez regula cu o excepţie de felul căreia mi-aş dori cît mai multe.

Într-o perioadă cînd o serie de pseudo-specialişti ţin cu tot dinadinsul să se încadreze într-un rapid ritm poligrafic, apariţia lucrării „Sport şi legendă", care selectează şi comentează cu gust şi discernămînt cîteva scene sportive din capodoperele literaturii universale, constituie un adevărat act de cultură nu numai pentru lumea stadioanelor.

Victor Bănciulescu îşi mărturiseşte încă din prefaţă dorinţa care l-a animat în această încercare : „Nimic nu poate complimenta însă mai măgulitor intenţiile autorului decît nădejdea împlinită că cititorii se vor simţi îndemnaţi — la încheierea lecturii — să ia în mîini înseşi operele citate, gustînd în întregime frumuseţea lor, sorbind comoara de înţelepciune pe care o cuprind". Încercarea mi se pare reuşită din mai multe puncte de vedere. În primul rînd, pentru că într-adevăr după lectură simţi nevoia să mai iei o dată în mînă tomurile scrise în vremurile cînd întrecerea viguroasă din arenă, isprăvile şi virtuţile sportive au inspirat pagini antologice pătrunse de fiorul efuziunii lirice sau de înalta meditaţie filozofică. Apoi, pentru că „Sport şi legendă" îţi comunică, îţi reaminteşte ori îţi subliniază semnificaţii deosebit de interesante : tatăl lui Achile, Peleu, a fost primul pentatlonist al lumii ; „oşteanul luptaci" Polipoite (nepot al lui Zeus) a fost primul campion la disc ; Agamemnon arunca suliţa mai departe ca oricine ; Nausica juca handbal în insula Corfu ; Lemminkäinen schia şi Brunhilda sărea în lungime ; Alexandru Macedon mînuia crosa, iar pe plaiurile româneşti viteazul Ghiţă Cătănuţă era neîntrecut la lupte şi mîndra Kiră Kiralină înota în Dunăre trei zile la rînd. În mai puţin de 200 de pagini, autorul reuşeşte să-i fie cititorului un foarte perspicace ghid prin galeriile de eroi ale unor mari capodopere ale umanităţii cum sînt Iliada, Odiseea, Eneida, Kalevala sau Cîntecul Nibelungilor. Victor Bănciulescu e însă un ghid modern : după ce redă fragmentele cu grijă de caligraf literar, el comentează discret, notează simplu şi epic : „Legenda argonauţilor ne oferă astfel surpriza primului knock-out din istoria boxului !"

Ceea ce i s-ar putea reproşa, totuşi, cărţii ar fi acele scurte prezentări cu care se deschide fiecare capitol. Trăim într-un asemenea climat de efervescenţă intelectuală, încît a prezenta Iliada în 20 de rînduri este un efort superfluu, pe care cititorul secolului nostru nu-l mai revendică. Îi vom acorda însă autorului circumstanţa de a se fi gîndit că-l vor citi şi... fotbaliştii. Dornici de a nu scăpa nici un rînd tipărit, dintre cele care au legătură cu sportul ori sună a sport, mulţi dintre actorii stadioanelor şi tribunelor vor simţi astfel chemarea spre literatură. Mergînd şi mai departe, aş sugera celor două publicaţii de specialitate — „Sportul" şi „Fotbal" — să profite de trecerea pe care o au în rîndurile microbiştilor şi să-i mai „păcălească" din cînd în cînd cu cîte un text cu tematică sportivă din Hemingway sau Zola, Camus, Lenz, Kafka, Antoine de Saint-Exupéry, Musil, Saroyan, Huxley, Giraudoux sau Camil Petrescu, Ionel Teodoreanu şi Eugen Barbu. Ar fi, de asemenea, un act de cultură căruia i s-ar cuveni numai cuvinte de laudă.

Pînă atunci, consemnînd cu satisfacţie apariţia de vinerea trecută, recomand cu încredere volumul „Sport şi legendă". Să uităm, într-o seară, de insuccesele de la Grenoble sau din Cupa Campionilor la fotbal. Pentru cîteva ore să înceteze fluierele arbitrilor şi galeria piteşteană, să tacă cronicarii şi goarna lui Tudorică. Să facem linişte şi să ascultăm aezii. Nu vom regreta !

G. MITROI

PRIMUL CLUB ATLETIC UNIVERSITAR

Sala de festivităţi a I.C.F. a găzduit şedinţa de constituire a primului club atletic studenţesc, aparţinînd centrului universitar Bucureşti. Au participat acad. *Ştefan Bălan*, ministrul învăţămîntului, *Mihai Florescu*, şef de secţie la C.C. al P.C.R., *Anghel Alexe*, preşedintele C.N.E.F.S., *Mircea Angelescu*, preşedintele U.A.S.R., prof. *Leon Teodorescu* rectorul I.C.F., specialişti şi antrenori de atletism din instituţiile de învăţămînt superior şi de la Federaţia română de atletism, peste 300 de studenţi. Din clubul atletic universitar vor face parte toţi atleţii studenţi din Capitală, care vor avea la dispoziţie pentru pregătire stadionul Republicii. În cadrul clubului vor putea activa şi absolvenţii care doresc aceasta, precum şi elevii şcolilor bucureştene. Planul de măsuri şi realizări cu care clubul porneşte la drum prevede, printre altele, trei mari obiective. În primul rînd e vorba de realizarea unor performanţe superioare în concursurile interne şi externe, de ridicarea permanentă a nivelului performanţelor atleţilor studenţi. Al doilea obiectiv vizează perspectivele atletismului universitar, urmăreşte formarea unei puternice secţii de juniori, creşterea şi selecţionarea viitorilor atleţi. În sfîrşit, clubul îşi propune să devină un adevărat centru metodologic şi de documentare ştiinţifică în problemele atletismului, să contribuie decisiv la crearea unei şcoli româneşti de atletism. Ca preşedinte (desigur, onorific !) al clubului a fost ales conf. dr. *Mircea Cristea*, director în Ministerul Învăţămîntului. Pentru că nu s-a stabilit încă denumirea sub care va activa clubul şi nici culorile, emblema şi insigna acestuia, revista noastră propune instituirea unui concurs pe această temă în rîndul studenţilor. Aşteptăm, aşadar, acordul Ministerului Învăţămîntului şi primele propuneri studenţeşti.

P. OVIDIU

TURISM

BUCUREŞTI : Peste 1 500 de studenţi bucureşteni au participat la sfîrşitul săptămînii trecute la excursiile organizate de C.T.U. Cei de la A.S.E., Institutul politehnic şi Institutul de construcţii au călătorit cu autocarele O.N.T. la Hidrocentrala de la Argeş unde s-au întîlnit cu colegii lor de la Institutul pedagogic din Piteşti. Studenţi de la Universitate, A.S.E. şi I.P.G.G. au poposit la Ostrov, după o escapadă cu vaporul pe Dunăre. Alţi studenţi din aproape toate institutele bucureştene au urcat în trenul de Predeal, Braşov şi Sinaia încercînd să prindă ultimele zile ale sezonului de schi. Sîmbătă şi duminică acestor trasee li se vor adăuga excursiile cu trenul la Mangalia şi cele cu autocarul pe Valea Oltului.

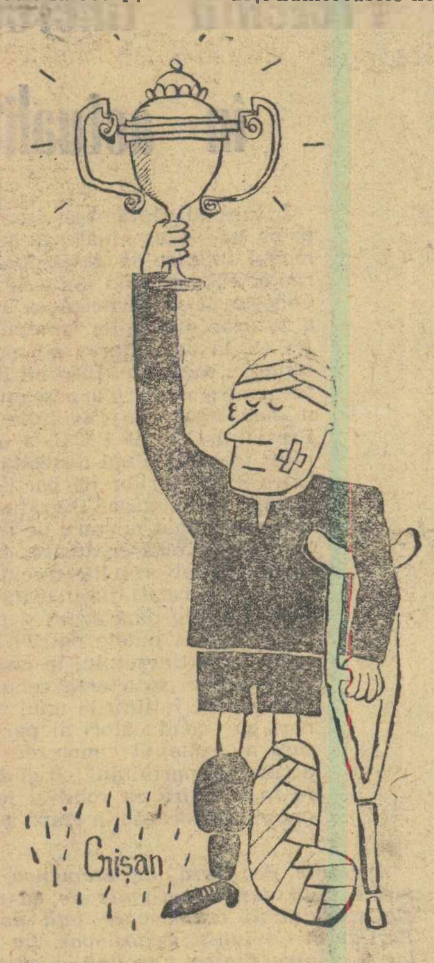
TIMIŞOARA : Sute de studenţi din oraşul de pe Bega au vizitat în ultimele săptămîni staţiunile alpine de la Semenic şi Muntele Mic. 35 dintre ei au inaugurat o manifestare care trebuie să devină tradiţională şi în rîndul studenţilor, Carnavalul Semenicului. În sfîrşit, studenţii de la Facultatea de arte plastice au programat în primele zile ale lui aprilie o excursie de studii cu o durată de 5 zile, avînd printre alte obiective vizitarea mînăstirilor Cozia şi Curtea de Argeş, muzeul Bruckenthal din Sibiu, castelele medievale din Haţeg, Deva şi Alba Iulia.

SUCEAVA : Autocarele O.N.T. au purtat 80 de studenţi ai Institutului pedagogic spre mînăstirile din nordul Moldovei. Viitoarele excursii programează vizitarea monumentelor istorice din Iaşi, precum şi a Institutului pedagogic din Baia Mare.

TG. MUREŞ : Studenţii de la I.M.F. au organizat o excursie la Reghin, cu vizitarea Combinatului de industrializare a lemnului şi a cooperativelor agricole de producţie din Subcetate şi Topliţa. Tot mediciniştii au urcat la cabana Harghita unde au organizat un mini-campionat de schi, dominat de Katalin Csutak, una din finalistele universitarelor din acest an.

FAIR PLAY

În sfîrşit, două din federaţiile sportive au binevoit să recepţioneze propunerea pe care revista noastră a lansat-o cu mai bine de două luni în urmă. Şi acestea sînt Federaţia de fotbal şi Federaţia „sportului brutalităţii", cum denumesc unii rugbiul. Desigur că incidentele de la meciurile rugbiştilor şi fotbaliştilor făceau necesară instituirea „Cupei Fair-Play" de către forurile respective. Din păcate însă, alte federaţii, care ar fi trebuit să preia propunerea noastră, continuă să o ignoreze deşi numeroasele nereguli şi acte de indisciplină care se produc în campionatele pe care le patronează sînt tot atîtea argumente care pledează pentru instituirea unor premii de sportivitate. Ce au de spus federaţiile de baschet, box, handbal, hochei, volei şi polo ? Şi ce are de răspuns conducerea C.N.E.F.S. care continuă să tacă în legătură cu propunerea noastră ?

Cupa „Fair-play"

OPINIILE UNUI ANTRENOR DE BASCHET

Prin rîndurile de mai jos doresc să răspund la multiplele întrebări şi aprecieri făcute asupra evoluţiei echipei de baschet „Politehnica" Bucureşti. Dintr-un început trebuie să spun că nu sînt mulţumit de comportarea din prima parte a campionatului, dar mă simt nevoit să adaug că actualele condiţii de pregătire nu favorizează obţinerea unor rezultate mai bune.

Să nu se uite că echipa a pierdut doi jucători de bază — Diaconescu şi Czell — în schimbul lor promovînd jucători tineri, talentaţi, dar fără experienţă, nici că pe timpul verii am întrerupt pregătirea pînă la 20 august, componenţii echipei fiind în practică.

În programul sălii Politehnica, din str. Ştefan Furtună, echipei noastre îi sînt repartizate pentru pregătire zilele de marţi, miercuri, joi şi vineri între orele 20,30—22, adică şase ore săptămînal. În realitate facem numai cinci ore, deoarece jucătorii sînt prezenţi la antrenament în jurul orei 20,45. Întîrzierile sînt motivate : ora de terminare a cursurilor este 20,10 — 20,20 la care se adaugă 10—20 de minute pentru drum şi dezechipare. La ora 22 antrenamentul trebuie să se termine, altfel băieţii pierd masa la cantină. Nu este cazul să mai demonstrez cît de nesănătos este ca la 20 de minute după efort jucătorii să mănînce şi ca în fiecare seară să se culce cam în jurul orei 24, pentru ca a doua zi la 7 să se trezească.

Nu am reuşit să completăm pregătirea nici prin antrenamente între orele 12,15 — 13,45 ca anul trecut, tot din cauza mesei de la cantină. Înfiinţarea noii cantine centralizate a avut la bază, indiscutabil, motive cît se poate de justificate, dar pentru studenţii sportivi ai Institutului politehnic, care au în program ore de curs şi după-amiaza, cantina obligă la drumuri în plus, ceea ce în ultimă instanţă reduce timpul de pregătire.

Dar dacă acestea sînt condiţiile care ne permit acum doar o comportare mediocră, viitorul (bineînţeles dacă nu vom căuta şi noi să reţinem cu orice preţ pe studenţii care vor absolvi) se anunţă şi mai puţin promiţător. Anul acesta mai „pornesc" către alte cluburi încă patru din jucătorii noştri cu experienţă şi vom primi în schimb tineri neexperimentaţi, cărora le-ar trebui — în prealabil — un stagiu într-o categorie inferioară. Cînd, unde şi cum vor putea acumula aceştia experienţă nu ştiu, deoarece echipei din calificare îi este repartizat doar un singur antrenament pe săptămînă (de o oră !!). Şi să nu credeţi că echipa se află pe undeva pe la periferia clasamentului. Nu, ea este clasată pe primul loc !

Lotul e format numai din studenţi din anul I şi II, elemente bine dotate, care însă fără antrenament nu vor putea să ne asigure un schimb valoros.

Ce trebuie pentru a face din echipele studenţeşti un izvor nesecat de tinere elemente valoroase ?

Îmi permit ca, pe baza experienţei acumulate în cei doi ani de cînd lucrez cu o echipă studenţească şi prin adaptarea a ceea ce am văzut în alte ţări, să vin cu următoarele sugestii :

— Ponderea în pregătire, în special în primii doi ani, trebuie să cadă pe cantitate, pe un număr cît mai mare de repetări şi în acelaşi timp pe întrebuinţarea unor materiale auxiliare care să grăbească dezvoltarea tinerelor elemente. Procedînd astfel, din anul III vom putea promova în primele echipe jucători care oricînd pot înlocui pe absolvenţi, fără ca formaţia să scadă din valoare. Dar cînd şi unde vor putea exersa, repeta şi creşte aceştia este o întrebare care în actuala organizare, cînd un club sportiv universitar are o bază materială incertă — nu-şi poate găsi răspuns. Actualele condiţii de pregătire „de compromis" nu creează posibilitatea formării, dezvoltării şi menţinerii unei echipe la un nivel permanent superior. Vor fi fluctuaţii foarte mari, care pentru a fi evitate vor necesita menţinerea „bătrînilor" în loturi. Antrenamentele zilnice sînt foarte utile, numai că ele trebuiesc programate în „timpul liber" al studenţilor, acel „timp" în care aceştia nu sînt obligaţi la activităţi profesionale. Inutil sînt programate antrenamente la ora 19 sau 20, studenţii vor veni atunci cînd au terminat cursurile. De asemenea, nici antrenamentele la ora 22 sau 22,30 nu sînt o rezolvare, mai ales că studentul vine după ore de curs sau a doua zi la ora 7 el trebuie să fie la facultate. Pentru rezolvarea acestei cerinţe sala în care se lucrează trebuie să dea posibilitatea antrenamentelor individuale în „orele libere" ale studenţilor.

Aş vrea să amintesc şi o clauză a regulamentului de transferări, pe care aş denumi-o „clauza celor 3 ani", la care multe alte echipe fac apel cînd este vorba de un tînăr devenit student. Cred că aceste echipe n-au de pierdut transferîndu-ne jucătorul, pentru că peste 4—5 ani îl iau înapoi, dar de data aceasta nu ca tînără speranţă, aşa cum l-au dat, ci ca jucător format, cu experienţă. Bineînţeles că nici echipele studenţeşti nu vor mai trebui în acest caz să reţină absolvenţii.

Cred că a sosit timpul pentru a privi realist lucrurile şi a căuta o rezolvare optimă. Ceea ce nu ar fi decît spre binele baschetului studenţesc şi, implicit, al celui românesc — pentru că în campionatele divizionare A şi B cam 75 la sută din echipe sînt studenţeşti.

Prof. Vasile POPESCU